

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์เพื่อแก้ไขปัญหาหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนคะฉิ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ระบบวากยสัมพันธ์ภาษาคะฉิ่น
2. ระบบวากยสัมพันธ์ภาษาไทยมาตรฐาน
3. การเปรียบเทียบระหว่างระบบวากยสัมพันธ์ภาษาคะฉิ่นและภาษาไทยมาตรฐาน
4. ประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนไทยเชื้อสายคะฉิ่น
5. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางด้านหลักการใช้ภาษาไทยในเรื่องประโยคและการสื่อสาร ก่อนและหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนไทยเชื้อสายคะฉิ่น

1. ระบบวากยสัมพันธ์ภาษาคะฉิ่น

1.1 โครงสร้างระดับวลี

วลี (Phrase) คือหน่วยทางภาษาที่ประกอบด้วยคำหนึ่งคำหรือมากกว่านั้น โครงสร้างของวลีในภาษาคะฉิ่น จะประกอบไปด้วยส่วนหลัก คือ แก่นของวลี (head) นั่นคือถ้าเป็นนามวลี คำหลักคือคำนาม หรือถ้าเป็นกริยวลี คำหลักคือคำกริยา และจะมีส่วนขยายหรือไม่มีก็ได้ และวลีในภาษาคะฉิ่นที่จะกล่าวในงานวิจัยนี้จะประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ ประเภทของวลี และการเรียงคำในระดับวลี

1.2 ประเภทและหน้าที่ของวลี

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า วลีในภาษาคะฉิ่นมี 3 ประเภท คือ

1) นามวลี คือคำหรือกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยคชนิดใดชนิดหนึ่งใน 4 ชนิด คือ หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมรอง และหน่วยนามเดี่ยว ดังนี้

- คำนามหรือคำนาม + ส่วนขยาย ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน เช่น
- คำนามหรือคำนาม + ส่วนขยาย ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง เช่น
- คำนามหรือคำนาม + ส่วนขยาย ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรอง เช่น
- คำนามหรือคำนาม + ส่วนขยาย ทำหน้าที่เป็นหน่วยนามเดี่ยว ซึ่งจะใช้ในประโยค

ถาม-ตอบ เช่น

1.1 องค์ประกอบของนามวลี ประกอบไปด้วยคำนามทำหน้าที่เป็นคำหลักหรือแก่นของวลี และมีคำชนิดอื่นๆ ที่สามารถปรากฏเป็นส่วนหนึ่งในนามวลีได้ โดยการวิเคราะห์ส่วนประกอบของโครงสร้างนามวลีดังกล่าว สามารถเขียนสูตรโครงสร้างนามวลีโดยใช้ทฤษฎีแทคมิมิค ดังนี้

$$\text{นามวลี} = \pm \text{ส่วนขยายส่วนหน้า} + \text{คำนามหลัก} \pm \text{ส่วนขยายส่วนหลัง}$$

ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 4.1 ตัวอย่างองค์ประกอบของนามวลีในภาษาคะฉิ่น

ส่วนขยายส่วนหน้า	คำนามหลัก	ส่วนขยายส่วนหลัง
	/kagin / ‘มด’	
	/kagin / ‘มด’	/hleyeng/ ‘แดง’
/hpa ai/ ‘บาง’	/palawng/ ‘เสื่อ’	
	/gum ra/ ‘ม้า’	/mali/ ‘สี’
/n-dai/ ‘นี้’	/mam/ ‘ข้าวสาร’	/buri/ ‘กระสอบ’ /kaba/ ‘ใหญ่’ /mi/ ‘หนึ่ง’

จากตัวอย่างข้างต้นนามวลีในภาษาคะฉิ่นจะต้องประกอบไปด้วยอย่างน้อย 1 องค์ประกอบ คือคำนามหลัก ซึ่งเป็นองค์ประกอบแบบบังคับการปรากฏ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าในคำนามวลีเช่น /kagin / ‘มด’ ส่วนของคำนามหลักคือ /kagin / ‘มด’ นั้นเอง นอกจากนั้นส่วนขยายส่วนหน้าและส่วนขยายส่วนหลังเป็นองค์ประกอบแบบไม่บังคับการปรากฏ ดังนั้นแสดงได้ว่าทั้งสองส่วนไม่ปรากฏในโครงสร้างนามวลี หรือจะปรากฏเฉพาะองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งก็ได้ ซึ่งส่วนขยายส่วนหน้า (Pre-modifier) ในภาษาคะฉิ่น สามารถจำแนกประเภทได้ดังต่อไปนี้

ส่วนขยายส่วนหน้า	อนุประโยคที่ขยายคำนาม (Relative Clause)
	คำคุณศัพท์ที่ชี้เฉพาะเจาะจง (Demonstrative Adjective)
	คำนาม (Noun)
	การแสดงความเป็นเจ้าของ (Possession)

แผนภาพที่ 4.1 ส่วนขยายส่วนหน้านามวลีในภาษาคะฉิ่น

จากแผนภาพที่ 12 แสดงถึงชนิดของคำ 5 ชนิดซึ่งสามารถปรากฏในส่วนขยายคำนามหลัก ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1.1.1 อนุประโยคที่ขยายคำนาม (Relative Clause)

อนุประโยคที่ขยายคำนามซึ่งปรากฏในตำแหน่งด้านหน้าของคำนามหลัก ทำหน้าที่เพื่อขยายคำนามหลัก จะประกอบด้วยโครงสร้างดังนี้

± คำคุณศัพท์ ± การกที่ใช้สร้างนามวลี (nominalization case maker) + คำนามหลัก

จากงานวิจัยของ Hanson (1896) ที่กำหนดให้ภาษาคะฉิ่นเป็นภาษาที่มีรูปแบบของวงคำศัพท์ของคำคุณศัพท์ขนาดเล็ก (Language with a small adjective class) ซึ่งหมายความว่าคำคุณศัพท์ในภาษาดังกล่าวจะแบ่งออกเป็น 4 ประเภทเท่านั้น ได้แก่คำคุณศัพท์ที่แสดงถึงมิติ (dimension) คำคุณศัพท์ที่แสดงถึงอายุ (age) คำคุณศัพท์ที่แสดงถึงคุณค่า (Value) และคำคุณศัพท์ที่แสดงถึงสี (Color) ส่วนคำคุณศัพท์อื่นๆ ซึ่งนอกเหนือจาก 4 ประเภทข้างต้นจะสามารถปรากฏเป็นส่วนขยายของคำนามได้แต่โดยกระบวนการสร้างนามวลี (Nominalization) ในรูปแบบของอนุประโยคที่ขยายคำนาม (Relative Clause) ซึ่งจะปรากฏในตำแหน่งด้านหน้าของคำนามหลัก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- /tsawm/	/ai/	/masha/
‘หล่อ’	‘การกที่ใช้สร้างนามวลี’	‘คน’
‘คนหล่อ’		
- /n-hleru/	/ai/	/gwi/
‘ดู’	‘การกที่ใช้สร้างนามวลี’	‘หมา’
‘หมาดู’		
- /hpa/	/ai/	/palawng/
‘เลื้อ’	‘การกที่ใช้สร้างนามวลี’	‘บาง’
‘เลื้อบาง’		
- /htat/	/ai/	/kara/
‘หนา’	‘การกที่ใช้สร้างนามวลี’	‘ผม’
‘ผมหนา’		
- /ja/	/ai/	/ga/
‘แข็ง’	‘การกที่ใช้สร้างนามวลี’	‘ดิน’
‘ดินแข็ง’		

1.1.2 คำคุณศัพท์ที่ชี้เฉพาะเจาะจง (Demonstrative Adjective)

คำคุณศัพท์ที่ชี้เฉพาะเจาะจงในภาษาคะฉิ่น แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1) คำคุณศัพท์ที่ชี้เฉพาะเจาะจง ndai (นี้) ใช้กับคำนามที่ชี้เฉพาะลงไปและมีตำแหน่งอยู่ใกล้ตัวผู้พูดมากที่สุดและตำแหน่งของคำนามนั้นอยู่ในระดับเดียวกันกับผู้พูด ซึ่งคำเหล่านี้จะปรากฏอยู่ข้างหน้าคำนามหลัก ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายส่วนหน้า เช่น

- /n-dai/	/n-ta/
‘นี้’	‘บ้าน’
‘บ้านหลังนี้’	

- /n-dai/	/gwi/
‘นี้’	‘หมา’

2) ‘หมาตัวนี้’ คำคุณศัพท์ที่ชี้เฉพาะเจาะจง dai, wora (นั่น) ใช้กับคำนามที่ชี้เฉพาะลงไปและมีตำแหน่งอยู่ไกลจากตัวผู้พูดและตำแหน่งของคำนามนั้นอยู่ในระดับเดียวกันกับผู้พูด ซึ่งคำเหล่านี้จะปรากฏอยู่ข้างหน้าคำนามหลัก ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายส่วนหน้า เช่น

- /htaw ra/	/de na/	/bum/
‘โน้น’	‘จาก’	‘ภูเขา’
‘ภูเขาสูงโน้น’		
- /htaw ra/	/bung hleum/	
‘นั่น’	‘หมอน’	
‘หมอนใบนั้น’		

3) นอกจากนั้นในภาษาคะฉิ่นยังพบว่า tho ถูกใช้ระบุถึงวัตถุที่อยู่ไกลจากผู้พูดและตำแหน่งของวัตถุอยู่ในระดับสูงกว่าผู้พูด ส่วนคำว่า le อ้างอิงถึงวัตถุที่อยู่ไกลจากผู้พูดเช่นเดียวกันและตำแหน่งของวัตถุจะอยู่ระดับต่ำกว่าผู้พูด โดยคำสองคำเหล่านี้จะตามด้วย ra เสมอ โดย ra เป็นคำกำกับแสดงสถานที่ ดังแสดงตามตัวอย่างต่อไปนี้

- tho ra ‘โน้นโดยตำแหน่งของวัตถุอยู่สูงกว่าผู้พูด’
- le ra ‘โน้นโดยตำแหน่งของวัตถุอยู่ต่ำกว่าผู้พูด’

นอกจากนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูลยังพบว่าหน่วยคำคุณศัพท์ที่ชี้เฉพาะเจาะจงสามารถปรากฏหน้าหรือหลังคำนามได้ แต่ส่วนใหญ่จะปรากฏอยู่ตำแหน่งส่วนหน้าของคำนาม ถึงอย่างไรก็ตามข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้พบหน่วยคำคุณศัพท์ที่ชี้เฉพาะเจาะจงปรากฏอยู่ตำแหน่งส่วนหลังของคำนามด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

-/kashu/	/n-dai/	/wa/
‘หลาย’	‘นี้’	‘partical(ใช้กับคน)’

/หลานคนนี้/

-/makka/ /si/ /n-dai/

‘ฝรั่ง’ ‘ลูก’ ‘นี้’

/ฝรั่งลูกนี้/

1.1.3 คำนาม (Noun)

คำนามสามารถทำหน้าที่ในการขยายคำนามหลักได้ในภาษาคะฉิ่น ซึ่งจะปรากฏอยู่ตำแหน่งด้านหน้าของคำนามหลัก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

-/maun si/ /sun/

‘มะพร้าว’ ‘สวน’

‘สวนมะพร้าว’

-/ jahpawt / /shat/

‘เข้า’ ‘ข้าว’

‘ข้าวเข้า’

-/ma/ /rang/

‘น้ำ’ ‘ฝน’

‘น้ำฝน’

-/shat/ /di/

‘ข้าว’ ‘หม้อ’

‘หม้อข้าว’

-/u/ /kagin/

‘นก’ ‘รัง’

‘รังนก’

1.1.4 การแสดงความเป็นเจ้าของ (Possession)

การแสดงความเป็นเจ้าของในภาษาคะฉิ่นประกอบด้วยโครงสร้างดังต่อไปนี้

± คำนามหรือสรรพนาม ± การกที่ใช้แสดงความเป็นเจ้าของ (possessive case maker) + คำนามหลัก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การแสดงความเป็นเจ้าของจะประกอบด้วย คำนามหรือคำสรรพนามและตามด้วยคำกำกับที่แสดงความเป็นเจ้าของ na ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนขยายซึ่งปรากฏอยู่ตำแหน่งด้านหน้าของคำนามหลัก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- /nang/ /na/ /n-ta/

'เธอ' 'ของ' 'บ้าน'

'บ้านของเธอ'

- /a wa/ /na/ /sanat/

'พ่อ' 'ของ' 'ปิ่น'

'ปิ่นของพ่อ'

- /a moi/ /na/ /phakhang/

'ป้า' 'ของ' 'ผ้าถุง'

'ผ้าถุงของป้า'

- /wa di/ /na/ /kasha/

'ลุง' 'ของ' 'ลูก'

'ลูกของลุง'

- /ngai/ /na/ /manang/

'ฉัน' 'ของ' 'เพื่อน'

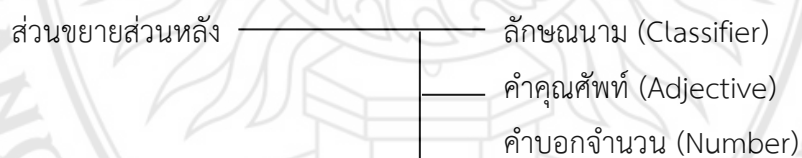
'เพื่อนของฉัน'

- /kanau/ /na/ /ginsup rai/

'น้อง' 'ของ' 'ของเล่น'

'ของเล่นของน้อง'

สำหรับส่วนขยายส่วนหลังสามารถจำแนกประเภทได้ดังแผนภาพที่ XX

แผนภาพที่ 4.2 ส่วนขยายส่วนหลังของนามวลี

จากแผนภาพที่ 4.2 แสดงถึงชนิดของคำ 3 ชนิดซึ่งสามารถปรากฏในส่วนขยายส่วนหลังของคำนามหลัก ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1.1.5 ลักษณะนาม

จากงานวิจัยของ Candice (2007) ได้กล่าวไว้ว่าภาษาคะฉิ่นเป็นภาษาที่มีลักษณะนามน้อย ซึ่งลักษณะนามส่วนใหญ่จะปรากฏในรูปแบบของรูปลักษณะและภาชนะในการใส่สิ่งของนั้นๆ เช่น เชือก กระสอบ กอ ช้อน เป็นต้น ดังแสดงตัวอย่างต่อไปนี้

- /jumdwi/ /lahkawng/

น้ำตาล

'น้ำตาล 2 ซ้อน'

- /shat/ /lahkawng/

'ข้าว '2'

'ข้าวสองจาน'

- /mam/ /buri/ /mi/

'ข้าวสาร' 'กระสอบ' '1'

'ข้าว 1 กระสอบ'

- /kawa/ /wahpang/ /lahkawng/

'ไผ่' 'กอ' '2'

'ไผ่ 2 กอ'

1.1.6 คำคุณศัพท์

จากงานวิจัยของ Hanson (1896) ที่ระบุไว้ว่าภาษาคะฉิ่นเป็นภาษาที่มีรูปแบบของวงคำศัพท์ของคำคุณศัพท์ขนาดเล็ก (Language with a small adjective class) ดังนั้นคำคุณศัพท์ที่แสดงถึงมิติ (dimension) คำคุณศัพท์ที่แสดงถึงอายุ (age) คำคุณศัพท์ที่แสดงถึงคุณค่า (Value) และคำคุณศัพท์ที่แสดงถึงสี (Color) จะเป็นประเภทของคำคุณศัพท์ที่จะปรากฏในตำแหน่งหลังของคำนามหลักเท่านั้น ซึ่งคำคุณศัพท์ที่นอกเหนือจากคุณสมบัติดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะถูกย้ายไปอยู่ตำแหน่งของส่วนขยายส่วนหน้าในรูปแบบอนุประโยคที่ขยายคำนาม (Relative Clause) ดังที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 1.1.1 แสดงดังตัวอย่างต่อไปนี้

- /jum/ /htuk/ /kaji/

'เกลือ' 'ถุง' 'เล็ก'

'เกลือถุงเล็ก'

- /bum/ /tsaw/

'ภูเขา' 'สูง'

'ภูเขาสูง'

- /houn/ /kaba/

'ต้นไม้' 'ใหญ่'

'ต้นไม้ใหญ่'

- /bu/ /kaji/

'ขวด' 'เล็ก'

'ขวด(ใบ)เล็ก'

- /Gawng ngu/ /dingsa/

'เจดีย์' 'เก่า'

‘เจตีย์เก่า’

- /sumpan/ /a chyang/

‘ผ้า’ ‘สีดำ’

‘ผ้าสีดำ’

- /hkin tang/ /a hpraw/

‘กระดุม’ ‘สีขาว’

‘กระดุมสีขาว’

- /Chying hka/ /kaba/

‘ประตู’ ‘ใหญ่’

‘ประตูใหญ่’

1.1.7 คำบอกจำนวน (Number)

จากข้อมูลคำบอกจำนวนในภาษาคะฉิ่นประกอบด้วยคำ 2 ชนิด คือ คำจำนวนซึ่งแสดงตัวเลข และคำลำดับที่ โดยหน่วยจำนวนที่แสดงตัวเลขอย่างเดียว จะปรากฏอยู่หลังคำนามหลัก เช่นเดียวกับหน่วยจำนวนที่มีคำลำดับที่อย่างเดียวก็จะปรากฏอยู่หลังคำนามหลักเช่นกัน แต่ถ้าหน่วยจำนวนที่มีทั้งคำตัวเลขและคำลำดับที่ โครงสร้างของคำที่แสดงลำดับที่จะปรากฏก่อนและตามจะด้วยคำตัวเลข ดังนี้

+ คำนามหลัก ± คำแสดงลำดับที่ ± คำแสดงตัวเลข

ตัวอย่าง

-/masha/ /lahkawng/

‘คน’ ‘สอง’

‘คนสองคน’

-/gumra/ /mali/

‘ม้า’ ‘สี่’

‘ม้าสี่(ตัว)’

-/Nam oi/ /lahkawng/

‘อ้อย’ ‘สอง’

‘อ้อยสองลำ’

-/Hpri/ /masum/ /sumri/

‘โซ่(เหล็ก)’ ‘เส้น(เชือก)’ ‘สาม’

‘โซ่สามเส้น’

-/Sha ba si/ /mali/

‘มะเขือ’ ‘สี่’

‘มะเขือสี่ลูก’

-/kasha/ /a lat/

‘ลูก’ ‘คนแรก, คนโต, คนหัวปี’

‘ลูกคนแรก’

-/kasha/ /nambat/ /lahkawng/

‘ลูก’ ‘คนที่’ ‘สอง’

‘ลูกคนที่สอง’

1.1.8 คำนามหลัก (Head Noun)

คำนามหลักในภาษาคะฉิ่นอาจปรากฏตามลำพังเพียงชนิดเดียวหรือปรากฏรวมก็ได้ โดยคำนามหลักอาจจะเป็นคำนาม คำนามกับคำสรรพนาม หรือคำนาม คำเชื่อมและคำนาม ดังนี้

หน่วยคำนามหลักที่มีคำนาม เช่น

-/ma/ /hpun/ /lung/ /ai/

‘เด็ก’ ‘ต้นไม้’ ‘ปิ่น, จิ้น’ FP

‘เด็กปิ่นต้นไม้’

-/hkam Hkam u/ /pyen/ /ai/

‘ค้ำคว’ ‘ปิ่น’ FP

‘ค้ำควปิ่น’

-/a wa/ /hka yawm/ /lu/ /ai/

‘พ่อ’ ‘บุหรี’ ‘สูบ, ตีม’ FP

‘พ่อสูบบุหรี’

หน่วยคำนามหลักที่มีคำนามเรียงกันโดยอาศัยคำเชื่อม เช่น

-/jidwi/ /hte/ /Awai/ /hpungki jawng/ /sa/ /ai/

‘ปู่’ ‘กับ, และ’ ‘ย่า’ ‘วัด, โบสถ์’ ‘ไป’ FP

‘ย่ากับปู่ไปวัด’

-/a shawng/ /hte/ /kanau/ /dihkawan/ /kashin/ /taw/ /ai/

‘พี่สาว’ ‘กับ, และ’ ‘น้อง’ ‘งาน, ถ้วย’ ‘ล้าง’ ‘กำลัง’ FP

‘พี่สาวกับน้องล้างงานอยู่’

-/Hpu ba/ /hte/ /kanau/ /li/ /jawn/ /chyai/ /ai/

'พี่ชาย' 'กับ,และ' 'น้อง' 'เรือ' 'พาย,นั่ง(ยานพาหนะ)' 'เล่น' FP

'พี่ชายกับน้องพายเรือเล่น'

หน่วยคำนามหลักที่มีคำนามและคำสรรพนามเรียงกัน เช่น

-/u/ /pyen / /lanyen/ /ai/

'นก' '(มัน) ปิน' 'ช้า' FP

'นกมันบินช้า'

-/Gum ra/ /gaw/ /kagat/ /lawan/ /ai/

'ม้า' 'มัน' 'วิ่ง' 'เร็ว' FP

'ม้ามันวิ่งเร็ว'

หน่วยนามประสม ประกอบด้วยการประสมกันของคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปแล้วกลายเป็น

ความหมายใหม่ เช่น

-/N-bung/ /layit/

'ลม' 'ใบพัด'

'กังหัน'

- /yup ku/

'นอน โต๊ะ'

'เตียง'

1.2 โครงสร้างของนามวลี องค์ประกอบของนามวลีในภาษาคะฉิ่น ประกอบเข้าเป็นแบบ
โครงสร้างของนามวลี ได้ดังนี้

±คำคุณศัพท์ที่ชี้จำเพาะเจาะจง ±อนุประโยคที่ขยายคำนาม ±(การแสดง
ความเป็นเจ้าของ) ±คำนาม + คำนามหลัก ±คำคุณศัพท์(มิติ,อายุ,คุณค่า,สี)
±ลักษณนาม ±คำบอกจำนวน

จากสูตรโครงสร้างนามวลีข้างต้น สามารถอธิบายได้ว่านามวลีประกอบด้วยส่วนขยายส่วน
หน้า ทำหน้าที่เป็นคำชี้จำเพาะเจาะจงทำหน้าที่เป็นคำชี้เฉพาะคำนาม อนุประโยคที่ขยายคำนามทำ
หน้าที่บอกลักษณะที่ไม่ใช่มิติ อายุ คุณค่า หรือสี ตามด้วยคำแสดงความเป็นเจ้าของ และตามด้วย
คำนาม ซึ่งคำเหล่านี้ไม่บังคับการปรากฏ ทำหน้าที่ขยายคำนามหลัก ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่บังคับ
ปรากฏ นอกจากนั้นส่วนขยายส่วนหลังจะประกอบไปด้วย คำคุณศัพท์ทำหน้าที่แสดงมิติ อายุ คุณค่า
และสี ตามด้วยลักษณนามทำหน้าที่บอกลักษณะของคำนามด้านหน้า และคำบอกจำนวนอันได้แก่
ตัวเลขและลำดับที่ ตามด้วยการแสดงความเป็นเจ้าของ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ไม่บังคับการปรากฏ

ดังนั้นโครงสร้างนามวลีสามารถแสดงรูปแบบ ได้จำนวน 10 รูปแบบ คือ
แบบที่ 1 ประกอบด้วยคำนามหลัก เช่น

- /palawng/
เสื่อ

- ม้า
/gum ra/

- /hkangse/
จระเข้

- /kara/
ผม (เส้นผม)

แบบที่ 2 ประกอบด้วยหน่วยหลักกับหน่วยคุณศัพท์ เช่น

- /nam/ /kaba/
'ป่า' 'ใหญ่'

'ป่าใหญ่'

- /maw daw/ /dingsa/
'รถ' 'เก่า'

'รถเก่า'

- /maun si/ /hkalung/
'มะพร้าว' 'อ่อน'

'มะพร้าวอ่อน'

แบบที่ 3 ประกอบด้วยหน่วยคุณศัพท์ หน่วยการกที่ใช้สร้างนามวลี คำนามหลัก

- /tsawm ai/ /masha/
'สวย,หล่อ' 'คน'

'คนสวย'

- /hpa/ /ai/ /palawng/
'บาง' 'เสื่อ'

'เสื่อบาง'

- /ja/ /ai/ /ga/
'ดิน' 'แข็ง'

'ดินแข็ง'

แบบที่ 4 ประกอบด้วยหน่วยหลักกับหน่วยจำนวน เช่น

- /nam oi/ /lahkawng/

‘อ้อย’ ‘สอง(ลำ)’

‘อ้อยสองลำ’

- /gumra/ /mali/

‘ม้า’ ‘สี(ตัว)’

‘ม้าสีตัว’

แบบที่ 5 ประกอบด้วยหน่วยหลัก คำลักษณนาม หน่วยจำนวน เช่น

- /hpri/ /sumri/ /masum/

‘โซ่ (เหล็ก, เชือก)’ สามเส้น

‘โซ่สามเส้น’

- น้ำตาล 2 ซ้อนโต๊ะ

แบบที่ 6 ประกอบด้วยหน่วยคำคุณศัพท์ที่ชี้จำเพาะเจาะจงกับหน่วยหลัก

- /htaw ra/ /ka mai/

‘นั้น’ ‘ชั้น’

‘ชั้นใบนั้น’

- /htaw ra/ /nga/ /myet/

‘นั้น’ ‘เบ็ดตกปลา’

‘เบ็ดคันนั้น’

- /htaw ra/ /gin shau/

‘นั้น’ ‘แดงโม’

‘แดงโมลูกนี้’

แบบที่ 7 ประกอบด้วยหน่วยคำคุณศัพท์ที่ชี้จำเพาะเจาะจง หน่วยหลัก และหน่วยคุณศัพท์

- /htaw ra/ /hkin tang/ /ahpraw/

‘นั้น’ ‘กระดุม’ ‘สีขาว’

‘กระดุมสีขาวนั้น’

- /htaw ra/ /gawng ngu/ /dingsa/

‘โน้น’ ‘เจดีย์’ ‘เก่า’

‘เจดีย์เก่าโน้น’

แบบที่ 8 ประกอบด้วยหน่วยหลัก หน่วยคำคุณศัพท์ และหน่วยจำนวน เช่น

- /chyng hka/ /kaba/

‘ประตู’ ‘ใหญ่’

‘ประตูใหญ่ 1 บาน’

- /bung hkum/ /n-nan/ /lahkawng/

‘หมอน’ ‘ใหม่’ ‘สอง’

‘หมอนใหม่ 2 ใบ’

แบบที่ 9 ประกอบด้วยหน่วยคำคุณศัพท์ที่ชี้จำเพาะเจาะจง หน่วยหลัก และหน่วยจำนวน

- /hku u/ /lahkawng/

‘นกกระยาง’ ‘สอง’

‘นกกระยาง 2 ตัวนั้น’

- /htaw ra/ /hpun/ /lahkawng/

‘โน้น’ ‘พิน’ ‘สอง’

‘พินสองมัดโน้น’

แบบที่ 10 ประกอบด้วยหน่วยคำคุณศัพท์ที่ชี้จำเพาะเจาะจง หน่วยหลัก หน่วยคุณศัพท์ และหน่วยจำนวน

- /n-dai/ /chying hka/ /kaba/ /lahkawng/

‘นี้’ ‘ประตู’ ‘ใหญ่’ ‘สอง’

‘ประตูใหญ่ 2 บานนี้’

- /htaw ra/ /bum/ /tsaw/ /lahkawng/

‘โน้น’ ‘ภูเขา’ ‘สูง’ ‘สอง’

‘ภูเขาสูง 2 ลูกโน้น’

- /htaw ra/ /bung hkum/ /n-nan/ /lahkawng/

‘นั้น’ ‘หมอน’ ‘ใหม่’ ‘สอง’

‘หมอนใหม่ 2 ใบนั้น’

1.3 การกรที่ใช้งบอกรคำในนามวลีในภาษาคะฉิ่น (Case Marker in Kachin Noun Phrase)

Kurabe, 2012 ได้กล่าวไว้ว่าภาษาคะฉิ่นเป็นภาษาที่มีการใช้การกร จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบหน่วยคำที่ใช้เป็นหน่วยกำกับหน้าที่ต่างๆ ในนามวลีในภาษาคะฉิ่น ดังแสดงตารางที่ 4

ตารางที่ 4.2 ตัวกำกับการที่ปรากฏในโครงสร้างนามวลีในภาษาคะฉิ่น

ตัวกำกับการที่ปรากฏในโครงสร้างนามวลีในภาษาคะฉิ่น	
รูป	หน้าที่
/hpe/	บ่งบอกกรรมของประโยค
/kaw/	บ่งบอกสถานที่
/de/	บ่งบอกทำเลที่ตั้ง
/na/	บ่งบอกการแสดงความเป็นเจ้าของ
/hte/	บ่งบอกอุปกรณ์
/gaw/	บ่งบอกการเน้นย้ำคำนามที่อยู่ด้านหน้า

2. กริยาวลี คือคำกริยาคำเดียวหรือคำกริยากับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของประโยค กริยาวลีทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของประโยคจะประกอบด้วยหน่วยกริยาชนิดใดชนิดหนึ่ง 3 ชนิด คือ หน่วยกริยากรรม (Intransitive verb) หน่วยกริยากรรม (Transitive verb) และหน่วยกริยาวิกรรม (Bi-transitive verb)

คำกริยาหรือคำกริยากับส่วนขยายที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยากรรม เช่น

- /wan shadaw/ /si/ /ai/
'(ไฟ,เสา)เทียน' 'ดับ,ตาย' FP
'เทียนดับ'
- /hkam Hkam u/ /pyen /ai/
'ค้างคาว' 'บิน' FP
'ค้างคาวบิน'
- /chyahtai/ /dingsa/ /je /sai/
'เสื้อ' 'เก่า' 'ฉีกขาด' 'แล้ว'
'เสื้อผืนเก่าขาดแล้ว'
- /marang/ /htu/ /taw/ /ai/
'ฝน' 'ตก' 'กำลัง' FP
'ฝนกำลังตก'
- /a ma/ /hkrap/ /ai/
'เด็ก' 'ร้องไห้' FP
'เด็กร้องไห้'
- /sang hpaw/ /lup/ /ai/

'เรือ' 'ลุ่ม' FP

'เรือลุ่ม'

คำกริยาหรือคำกริยากับส่วนขยายที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยากรรม เช่น

-/kadu hka/ /maun si/ /hkalung/ /sha/ /taw/ /ai/

'กระรอก' 'มะพร้าว' 'อ่อน' 'กิน' 'กำลัง' FP

'กระรอกกำลังกินมะพร้าวอ่อน'

-/A shawng/ /Palawng/ /n-nan/ /mari/

'พี่สาว' 'เสื้อ' 'ใหม่' 'ซื้อ'

'พี่สาวซื้อเสื้อตัวใหม่'

-/kagin/ /hleyeng/ /tsip/ /galaw/ /taw/ /ai/

'มด' 'แดง' 'รัง' 'ทำ' 'อยู่' FP

'มดแดงกำลังทำรังอยู่'

-/ji nu/ /nga banau/ /kaw/ /ga mawng/ /ai/

'แมลงวัน' 'ปลาเค็ม' 'ที่' 'ตอม' FP

'แมลงวันตอมปลาเค็ม'

คำกริยาหรือคำกริยากับส่วนขยายที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาวิกรรม เช่น

-/sara/ /jawngma/ /ni/ /hpe/ /machye majang/ /jaw/ /ai/

'ครู' 'นักเรียน' 'พวก' 'คำเชื่อม' 'ความรู้' 'ให้' FP

'อาจารย์ให้ความรู้ลูกศิษย์'

-/a nu/ /kanau/ /kaji htum/ /phe/ /shat/ /bawt /taw/ /ai/

'แม่' 'น้อง' 'คนสุดท้าย' 'คำเชื่อม' 'ข้าว' 'ป้อน' 'อยู่' FP

'แม่ป้อนข้าวลูกคนสุดท้ายอยู่'

- /a shawng/ /hpun/ /hka/ /chyaw/ /ai/

'พี่สาว' 'ต้นไม้' 'น้ำ' 'รด' FP

'พี่สาวรดน้ำต้นไม้'

-/a gu/ /an hte/ /maumwi/ /hkai/ /dai ai

'ลุง' 'พวกเรา' 'นิทาน' 'เล่า' '(ขยาย)'

'ลุงเล่านิทานให้พวกเรา'

2.1 องค์ประกอบของกริยาลี องค์ประกอบของกริยาลีในภาษาคะฉิ่น ประกอบไปด้วย

2.1.1 หน่วยหลัก คือส่วนประกอบของกริยาวลีที่ประกอบด้วยคำ 3 ชนิด คือคำกริยา อกรรม คำกริยาสกรรม หรือคำกริยาทวิกรรม คำกริยาทั้ง 3 ชนิดนี้สามารถปรากฏเพียงลำพังชนิดเดียวหรืออาจปรากฏร่วมกับคำขยายกริยาส่วนหน้าหรือคำขยายกริยาส่วนหลังก็ได้ ดังนี้

หน่วยหลักที่เกิดจากคำกริยาคำเดียว เช่น

/mayu/ 'กลืน'

/madat/ 'ฟัง'

/lu/ 'ดื่ม'

หน่วยหลักที่เป็นคำประสมระหว่างคำกริยากับคำนาม เช่น

/nam lap/ /di/ /ai/

ผัก เต็ด/เก็บ FP

'เก็บผัก'

/jap htu/ /htu/ /ai/

น้ำพริก ตำ FP

'ตำน้ำพริก'

หน่วยหลักที่เกิดจากคำกริยา 2 คำ (Serial verb) เช่น

-/nyau/ /gum tsut/ /na/ /yu/ /hpe/ /rim/

'แมว' 'กระโดด' (คำเชื่อม) 'หนู' 'คำเชื่อม' 'จับ'

'แมวกระโดดจับหนู'

2.1.2 หน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยหลัก คือส่วนประกอบของวลีซึ่งประกอบด้วยคำ คำปฏิเสธ ซึ่งลักษณะการปรากฏเป็นแบบไม่บังคับปรากฏ ดังต่อไปนี้

หน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยหลักที่เป็นคำปฏิเสธ เช่น

-/n-/ /mu ai/

'ไม่' 'เห็น'

'ไม่เห็น'

-/n-/ /na ai/

'ไม่' 'ได้ยิน'

'ไม่ได้ยิน'

2.1.3 หน่วยช่วยกริยาหลังหน่วยหลัก คือ ส่วนประกอบของกริยาวลีซึ่งประกอบด้วยคำช่วยหลังกริยา ดังต่อไปนี้

คำช่วยหลังกริยาที่แสดงทัศนภาวะ เช่น

-/san/ /ga/ /ai/

'ถาม' 'เคย' FP

‘เคยถาม’

- /hti/ /ga/ /sai/

‘อ่าน’ ‘เคย’ ‘แล้ว’

‘เคยอ่าน’

-/naw/ /naw tsi/ /ra/ /ai/

‘อยู่’ ‘รักษา’ ‘ต้อง’ FP

‘ต้องรักษาอยู่’

-/na/ /ga/ /ai/

‘ได้ยิน’ ‘เคย’ FP

‘เคยได้ยิน’

คำช่วยหลังกริยาที่แสดงกาล เช่น

คำว่า taw “กำลัง/อยู่” แสดงถึงปัจจุบันกาล เช่น

-/sharin/ /taw/ /ai/

‘เรียน’ ‘อยู่, กำลัง’ FP

‘เรียนอยู่’

-/sep/ /taw/ /ai/

‘ปอก’ ‘อยู่, กำลัง’ FP

‘ปอกอยู่’

คำว่า sai “แล้ว”

-/sharin/ /taw/ /ai/

‘เรียน’ ‘อยู่, กำลัง’ FP

‘เรียนอยู่’

-/sep/ /taw/ /ai/

‘ปอก’ ‘อยู่, กำลัง’ FP

‘ปอกอยู่’

2.1.3 หน่วยขยาย คือส่วนประกอบของกริยาวลีซึ่งประกอบด้วยคำกริยาวิเศษณ์ที่มีลักษณะเป็นคำกริยาวิเศษณ์คำเดียวหรือที่ซ้ำคำกัน ซึ่งอาจมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- /sha/ /ma/ /ai/

‘กิน’ ‘หมด’ FP

‘กินหมด’

- /bung/ /ja/ /ai/
'พึด' 'แรง' FP
'พึดแรง'
- /lup/ /loi/ /ai/
'ลุ่ม' 'ง่าย' FP
'ลุ่มง่าย'
- /khawn/ /lanyen/ /ai/
'เดิน' 'ช้า' FP
'เดินช้า'
- /grai/ /hkri/ /ai/
'ซี่' 'ดำ' FP
'ดำซี่'

2.1.4 หน่วยขยายที่คำกริยาวิเศษณ์สองคำหรือที่ซ้ำคำ เช่น

- /lwi/ /ja/ /law/ /ai/
'ไหล' 'แรง' 'มาก' FP
'ไหลแรงมาก'
- /byawng/ /loi/ /law/ /ai/
'ละลาย' 'ง่าย' 'มาก' FP
'ละลายง่ายมาก'

2.2 โครงสร้างของกริยาวลี องค์ประกอบของกริยาวลีในภาษาคะฉิ่น สามารถแสดงโครงสร้าง ได้ดังนี้

± คำกริยาวิเศษณ์แสดงความถี่ เวลาและสถานที่ + คำกริยาหลัก ± คำที่แสดงทัศนภาวะ ± คำกริยาวิเศษณ์บอกลักษณะ ± คำที่แสดงกาล (tense)

จากสูตรโครงสร้างกริยาวลีข้างต้น สามารถอธิบายได้ว่ากริยาวลีประกอบด้วยส่วนขยายส่วนหน้า ได้แก่คำกริยาวิเศษณ์ซึ่งทำหน้าที่บอกระดับและปริมาณ ซึ่งไม่บังคับการปรากฏ ทำหน้าที่ขยายคำกริยาหลัก ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่บังคับปรากฏ นอกจากนี้ส่วนขยายส่วนหลังจะประกอบไปด้วย คำที่แสดงทัศนภาวะ ทำหน้าที่บ่งบอกถึงความเป็นไปได้ ตามด้วยคำกริยาวิเศษณ์ทำหน้าที่บอกลักษณะของคำกริยาที่อยู่ด้านหน้า และคำที่แสดงกาล ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ไม่บังคับการปรากฏ โดยองค์ประกอบต่างๆ ในโครงสร้างกริยาวลี สามารถจำแนกออกเป็น XXX รูปแบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ประกอบด้วยหน่วยกริยาหลักคำเดียว เช่น

-ป็น

/pyen/ /ai/

-หิว

/kaw si/ /ai/

-ซัด

/thu/

-เรียน

/sharin/

-พูด

/tsun/

แบบที่ 2 ประกอบด้วยหน่วยกริยาหลักกับหน่วยช่วยกริยาลังหน่วยหลัก เช่น

/sharin/ /taw/ /ai/

'เรียน' 'อยู่กำลัง' FP

-เรียนอยู่

/mai/ /sai/ /ai/

'หาย' 'แล้ว' FP

-หายแล้ว

/hti/ /ga/ /sai/ /ai/

'อ่าน' 'เคย' 'แล้ว' FP

-เคยอ่านแล้ว

แบบที่ 3 ประกอบด้วยหน่วยกริยาหลักกับหน่วยขยาย เช่น

- /galaw/ /loi/ /ai/

'ทำ' 'ง่าย' FP

'ทำง่าย'

- /malap/ /ja/ /ai/

'ลื้ม' 'เก่ง' FP

'ลื้มเก่ง'

- /tam/ /yak/ /ai/

'หา' 'ยาก' FP

‘หายาก’

แบบที่ 4 ประกอบด้วยหน่วยกริยาหลัก หน่วยขยายและหน่วยช่วยกริยาหลังหน่วยหลัก เช่น

- /na/ /ga/ /ai/ /na/ /sai/

‘ไต่ยีน’ ‘เคย’ ‘นาน’ ‘แล้ว’

‘เคยไต่ยีนนานแล้ว’

- /htu/ /yak/ /ai/

‘ขุด’ ‘ยาก’ FP

‘ขุดยากอยู่’

- /grai/ /naw/ /htu/ /ai/

‘มาก’ ‘อยู่’ ‘ตก’ FP

‘ตกมากอยู่’

- /a tsuwm/ /mai/ /sai/

‘ดี’ ‘หาย’ ‘แล้ว’

‘หายดีแล้ว’

แบบที่ 5 ประกอบด้วยหน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยหลักกับหน่วยกริยาหลัก เช่น

/n-/ lu/ /ai/

‘ไม่’ ‘สูบ’ FP

‘ไม่สูบ’

/n-/ /gai/ /ai/

‘ไม่’ ‘ขัน’ FP

‘ไม่ขัน’

/n-/ /htu/ /ai/

‘ไม่’ ‘ตก’ FP

‘ไม่ตก’

แบบที่ 6 ประกอบด้วยหน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยหลัก หน่วยกริยาหลักและหน่วยช่วยกริยาหลังหน่วยหลัก เช่น

- /n-/ /gumba/ /ra/ /ai/

‘ไม่’ ‘พับ’ ‘ต้อง’ FP

‘ไม่ต้องพับ’

- /n-/ /chye hkat/ /ga/ /ai/

‘ไม่’ ‘รู้’ ‘เคย’ FP

‘ไม่เคยรู้จัก’

- /n-/ /sa/ /ga/ /ai/

‘ไม่’ ‘ไป’ ‘เคย’ FP

‘ไม่เคยไป’

แบบที่ 7 ประกอบด้วยหน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยหลัก หน่วยกริยาหลัก และหน่วยขยาย
เช่น

- /dut/ /kaja/ /ga/ /ai/

‘ขาย’ ‘ดี’ ‘เคย’ FP

‘เคยขายดี’

- /n-/ /hkrum/ /na/ /sai/

‘ไม่’ ‘พบ’ ‘นาน’ ‘แล้ว’

‘ไม่พบนาน’

3. ส่วนประกอบวลี (Minor Phrase)

3.1 ส่วนประกอบวลี (Minor Phrase) คือคำหรือกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายหรือหน่วยเสริมในประโยค ซึ่งส่วนประกอบวลีสามารถแยกประเภทได้ดังต่อไปนี้

3.1.1 คำคุณศัพท์วลี จะประกอบด้วยคำคุณศัพท์บอกลักษณะทำหน้าที่ขยายคำนาม เช่น

- /maun si/ /hlealung/

‘มะพร้าว’ ‘อ่อน’

‘มะพร้าวอ่อน’

- /nam/ /kaba/

‘ป่า’ ‘ใหญ่’

‘ป่าใหญ่’

- /rai/ /chyang/

‘ผ้า’ ‘สีดำ’

‘ผ้าสีดำ’

3.1.2 คำวิเศษณ์วลี จะประกอบด้วยคำวิเศษณ์บ่งบอกลักษณะทำหน้าที่ขยายคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ จะประกอบด้วยคำวิเศษณ์คำเดียวหรือคำวิเศษณ์ซ้ำคำก็ได้ เช่น

- /byawng/ /lai/ /ai/

‘ละลาย’ ‘ง่าย’ FP

‘ละลายง่าย’

- /mayu/ /yak/ /ai/
‘กลืน’ ‘ยาก’ FP

‘กลืนยาก’

- /bung/ /ja/ /ai/
‘พืด’ ‘แรง’ FP

‘พืดแรง’

- /dut/ /kaja/ /ai/
‘ขาย’ ‘ดี’ FP

‘ขายดี’

- /sing/ /manam/ /ai/
‘คาว’ ‘เหม็น’ FP

‘เหม็นคาว’

- /grai/ /hkri/ /ai/
‘เปรี้ยว’ ‘มาก’ FP

‘เปรี้ยวจัด’

3.1.3 บุพพทวลีที่บ่งบอกสถานที่ ซึ่งจะประกอบไปด้วยคำบุพพทกับคำนามวลี เช่น

- /hpun/ /n-tsa/
‘ต้นไม้’ ‘บน’

‘บนต้นไม้’

- /pung hkum/ /n-pu/
‘แก้อี้’ ‘ใต้’

‘ใต้แก้อี้’

- /hlea htung/ /kata/
‘บ่อน้ำ’ ‘ใน, ข้างใน’

‘ในบ่อ’

- /hleau na/ /te na/
‘คันทนา’ ‘ริม’

‘ริมคันทนา’

- /hka nu/ /kaang kaw/
‘แม่น้ำ’ ‘กลาง’

‘กลางแม่น้ำ’

3.1.4 หน่วยเสริมบอกเวลา ซึ่งจะแบ่งออกเป็นคำวิเศษณ์หรือคำนาม เช่น

- /kanau/ /jawng/ /sa/ /hpang hkiat/ /ai/
 'น้อง' 'โรงเรียน' 'ไป' 'สาย' FP

‘น้องไปโรงเรียนสาย’

- /ka shung ta/ /wan/ /kra/ /ra/ /ai/
 'ฤดูหนาว' 'ไฟ' 'ผิง' 'ต้อง' FP

ฤดูหนาวนักเรียนต้องผิงไฟ

- /dai na/ /ngai/ /n-/ /tau/
 'เย็นนี้' 'ฉันทัน' 'ไม่' 'ว่าง'

‘เย็นนี้ฉันทันไม่ว่าง’

- /sha ni shagu/ /lai ka/ /ka/ /ai/
 'ทุกวัน' 'หนังสือ' "เขียน" FP

‘เขียนหนังสือทุกวัน’

3.2 โครงสร้างของส่วนประกอบวลี

โครงสร้างของส่วนประกอบวลี สามารถจำแนกออกเป็นโครงสร้างต่างๆ จำนวน XXX

ประเภท ดังนี้

แบบที่ 1 ประกอบด้วยคำคุณศัพท์คำเดียว เช่น

- /kha/ ‘เค็ม’
 - /hkri/ ‘เปรี้ยว’
 - /hpu/ ‘แพง’
 - /gau ngwi/ ‘เบา’

แบบที่ 2 ประกอบด้วยคำคุณศัพท์ซ้ำคำ เช่น

- /kha kha/ ‘เค็มๆ’
 - /paw paw/ ‘ถูกๆ’
 - /hpu hpu/ ‘แพงๆ’

แบบที่ 3 ประกอบด้วยคำวิเศษณ์คำเดียว เช่น

- /bat/ /manam/ /ai/
 'อับ' 'เหม็น' FP

‘เหม็นอับ’

- /yet/ /manam/ /ai/

'เนา' 'เหม็น' FP

'เหม็นเนา'

- /sung/ /manam/ /ai/

'ساب' 'เหม็น' FP

'เหม็นساب'

- /sing/ /manam/ /ai/

'คาว' 'เหม็น' FP

'เหม็นคาว'

แบบที่ 4 ประกอบด้วยคำบุพบทและคำนาม โดยเขียนเป็นโครงสร้างดังนี้

± คำนาม ± คำบุพบท

ตัวอย่าง

- /hkashi/ /hta/

'คลอง' 'ใน'

'ในคลอง'

- /hkauna/ /kaang/

'ทุ่งนา' 'กลาง'

'กลางทุ่งนา'

- /kaba panglai/ /hta/

'มหาสมุทร' 'ใน'

'ในมหาสมุทร'

1.2 โครงสร้างระดับประโยค

ประโยค (Sentence) คือถ้อยคำที่แสดงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ประโยคที่สมบูรณ์จะต้องมีหน่วยประโยคอยู่ 2 ชนิด คือ หน่วยนามและหน่วยกริยา และบางประโยคอาจมีหน่วยเสริมด้วย

ประโยคในภาษาคะฉิ่น แบ่งตามลักษณะการประกอบประโยคและจำนวนของหน่วยประโยคได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ประโยคความเดียว

ประโยคความเดียว หมายถึงประโยคที่มีหน่วยกริยา 1 หน่วย หน่วยนาม 1 หน่วยหรือมากกว่านั้นและอาจมีหน่วยเสริมอยู่ด้วย ลักษณะการเรียงคำในประโยคประเภทประโยคความเดียว

มีส่วนประกอบสำคัญของประโยค คือ ประธาน (Subject) กริยา (Verb) กรรม (Object) ในการศึกษาพบว่าประโยคที่พบบ่อยที่สุด คือ รูปประโยคที่มีการเรียงคำแบบ ประธาน + กรรม + กริยา

ลักษณะของการเรียงคำประโยคความเดียวในภาษาคะฉิ่นจำแนกออกเป็น 4 ลักษณะดังนี้

1. การเรียงคำประโยคบอกเล่า
2. การเรียงคำประโยคคำสั่ง
3. การเรียงคำประโยคขอร้องหรือชักชวน
4. การเรียงคำประโยคคำถาม

1. การเรียงคำประโยคบอกเล่า รูปประโยคบอกเล่าในภาษาคะฉิ่นสามารถจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1.1 ประโยคแสดงสภาวะ (Stative Sentence)

ประโยคแสดงสภาวะ มีการเรียงโครงสร้างดังนี้

ประธาน (Subject) + บุพบทลี + กริยา

เช่น

- /wulai/ /hkauna/ /pa/ /kaang/ /kaw/ / nga/ /ai/
- 'ควาย' 'นา' 'ทุ่ง' 'กลาง' 'ที่' 'อยู่' FP
- ‘ควายอยู่กลางทุ่งนา’

- /marang/ /kaba/ /panglai/ /kaw/ /htu/ /ai/
- 'ฝน' 'ใหญ่' 'ทะเล' 'คำเชื่อม' 'ตก' FP
- ‘ฝนทำใหญ่ตกในมหาสมุทร’

1.2 ประโยคกรรมกริยา

ประโยคกรรมกริยา มีการเรียงโครงสร้างแบบประธาน + กริยา ประธานจะอยู่หน้ากริยากรรม ซึ่งเป็นกริยาที่มีความสมบูรณ์ในตัว และในประโยคบอกเล่าจะต้องมีคำลงท้าย /ai/ เสมอ เช่น

- /chyah tai/ /dingsa/ /je/ /sai/
- 'เสื้อ' 'เก่า' 'ขาด' 'แล้ว'
- ‘เสื้อผืนเก่าขาดแล้ว’

- /n-bung/ /layit/ /kayin/ /taw/ /ai/
- 'ลม' 'ใบพัด' 'หมุน' 'อยู่, กำลัง' FP

‘กั้งหันหมุนตัวอยู่’

- /wan shadaw/ /si/ /ai/
 ‘เทียน’ ‘ตาย,ดับ’ FP

‘เทียนดับ’

- /marang/ /htu/ /taw/ /ai/
 ‘ฝน’ ‘ตก’ ‘กำลัง’ FP

‘ฝนกำลังตก’

- /gum ra/ /gaw/ /kagat/ /lawan/ /ai/
 ‘ม้า’ ‘มัน’ ‘วิ่ง’ ‘เร็ว’ FP

‘ม้ามันวิ่งเร็ว’

- /dumsu/ /kaji/ /lawng/ /hta/ /yup/ /taw/ /ai/
 ‘วู้’ ‘เล็ก’ ‘คอก’ ‘ที่’ ‘นอน’ ‘อยู่’ FP

‘วู้ตัวเล็กนอนอยู่ในคอก’

1.2 ประโยคกรรมกริยา

ประโยคกรรมกริยาเป็นประโยคบอกเล่าที่มีการเรียงโครงสร้างแบบ ประธาน + กรรม + กริยา โดยประธานจะอยู่หน้ากริยากรรมกริยา ซึ่งต้องมีกรรมมาต่อท้าย จึงจะได้ในความครบบริบูรณ์ และในประโยคบอกเล่าจะต้องมีคำลงท้าย /ai/ เสมอ เช่น

- /a shawng/ /palawng/ /n-nan/ /mari/ /ai/
 ‘พี่สาว’ ‘เสื่อ’ ‘ใหม่’ ‘ซื้อ’ FP

‘พี่สาวซื้อเสื่อตัวใหม่’

- /kaduhka/ /maunsi/ /hkalung/ /sha/ /taw/ /ai/
 ‘กระรอก’ ‘มะพร้าว’ ‘อ่อน’ ‘กิน’ ‘อยู่’ FP

‘กระรอกกำลังกินมะพร้าวอ่อน’

- /ngai/ /khangse/ /hpu/ /mu/ /ga/ /ai/
 ‘ฉัน’ ‘จะเข้’ ‘คำเชื่อม’ ‘เห็น’ ‘เคย’ FP

‘ฉันเคยเห็นจะเข้’

- /jinu/ /nga banau/ /kaw/ /ga mawng/ /ai/
 ‘แมลงวัน’ ‘ปลาเค็ม’ ‘คำเชื่อม’ ‘ตอม’ FP

‘แมลงวันตอมปลาเค็ม’

- /ma/ /hpun/ /lung/ /ai/
'เด็ก' 'ต้นไม้' 'ขึ้น' FP
'เด็กปีนต้นไม้'
- /awai/ /hte/ /jidwi/ /hpungki jawng/ /sa/ /ai/
'ย่า' 'และ,กับ' 'ปู่' 'วัด,โบสถ์' 'ไป' FP
'ย่ากับปู่ไปวัด'
- /mani/ /laika/ /sharin/ /ra/ /ai/
'พวกเรา' 'หนังสือ' 'เรียน' 'ต้อง' FP
'เด็กต้องเรียนหนังสือ'

1.3 ประโยคทวิกรรมกริยา

ประโยคทวิกรรมกริยาเป็นประโยคบอกเล่าที่มีการเรียงโครงสร้างดังนี้

ประธาน (Subject) + กรรมรอง (Indirect Object) + กรรมตรง (Direct Object) + กริยา (Verb)

จากโครงสร้างข้างต้นประโยคบอกเล่าชนิดนี้จะมีคำนามซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคตามด้วยคำนาม 2 คำซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมรองและกรรมตรง และตามด้วยกริยาซึ่งอยู่ในตำแหน่งท้ายประโยค และในประโยคบอกเล่าจะต้องมีคำลงท้าย /ai/ เสมอ ดังแสดงตามตัวอย่างต่อไปนี้

- /a nu/ /kanau/ /kaji htum/ /hpe/ /shat/ /bawt/ /taw/ /ai/
'แม่' 'น้อง' 'คนสุดท้อง' 'คำเชื่อม' 'ข้าว' 'ป้อน' 'อยู่,กำลัง' FP
'แม่ป้อนข้าวลูกคนสุดท้องอยู่'
- /lusu aiwa/ /matsan/ /ai ni hpe/ /gum hpraw/ /garan/ /jaw/
'คนรวย' 'คนจน' 'คำเชื่อม' 'เงิน' 'แบ่ง,แจก' 'ให้'
'คนรวยแจกเงินคนยากจน'
- /kanau/ /gwi/ /hpe/ /shat/ /hka/ /jaw/ /taw/ /ai/
'น้อง' 'หมา' 'คำเชื่อม' 'ข้าว' 'น้ำ' 'ให้' 'อยู่,กำลัง' FP
'น้องกำลังให้น้ำข้าวหมาอยู่'
- /sara/ /jawng ma/ /ni/ /hpe/ /majang/ /jaw/ /ai/
'ครู,อาจารย์' 'นักเรียน' 'พวก' 'คำเชื่อม' 'ความรู้' 'ให้' FP
'อาจารย์ให้ความรู้ลูกศิษย์'

นอกจากนั้นในประโยคบอกเล่ายังพบการเรียงคำแบบเปรียบเทียบ โดยในภาษาคะฉิ่นมีคำที่แสดงการเปรียบเทียบอยู่ 3 ระดับ คือ

1. ระดับเท่ากัน
2. ระดับกว่า
3. ระดับสูงสุด

1. ประโยคระดับเท่ากัน มีการใช้คำว่า /maren/ 'เท่ากัน' ตำแหน่งของคำจะอยู่หลังประธาน แต่อยู่หน้ากริยา ดังแสดงโครงสร้างต่อไปนี้

ประธาน + maren + คำคุณศัพท์ + ai (ตัวกำกับแสดงประโยคบอกเล่า)

ตัวอย่าง

- /kana/ /hte/ /kanau/ /maren/ /tsawm/ /ai/
'พี่สาว' 'กับ,และ' 'น้อง' 'เท่ากัน' 'สวย' FP
'พี่กับน้องสวยเท่ากัน'
- /n-dai num yan/ /laika/ /maren/ /byin/ /ai/
'ผู้หญิง 2 คนนี้' 'เรียน' 'เท่ากัน' 'เก่ง' FP
'ผู้หญิง 2 คนนี้เรียนเก่งเท่ากัน'
- /yu/ /ngau/ /hte/ /maren/ /kaba/ /ai/
'หนู' 'แมว' 'กับ' 'เท่ากัน' 'ใหญ่' FP
'หนูตัวใหญ่เท่าแมว'

2. ระดับกว่า คำแสดงการเปรียบเทียบระดับกว่าใช้คำว่า /grau/ 'กว่า' โดยคำแสดงการเปรียบเทียบนี้จะอยู่ในตำแหน่งหลังคำนาม แต่อยู่หน้าคำคุณศัพท์ สามารถแจกแจงโครงสร้างได้ดังนี้

ประธาน + กรรม + /hta/ + /grau/ + คำคุณศัพท์ + ai (ตัวกำกับแสดงประโยคบอกเล่า)

ตัวอย่าง

- /lung seng/ /ja/ /hta/ /grau/ /hpu/ /ai/
'เพชร' 'ทอง' '(ขยาย) 'กว่า' 'แพง' FP
'เพชรแพงกว่าทอง'
- /hka shi/ /hka nu/ /hta/ /grau/ /kaji/ /ai/
'คลอง' 'แม่น้ำ' '(ขยาย) 'กว่า' 'เล็ก' FP

'คลองเล็กกว่าแม่น้ำ'

- /kawa/ /maisak/ /hta/ /grau/ /daw/ /loi/ /ai/

'ไม้ไผ่' 'ไม้สัก' '(ขยาย) กว่า' 'หัก' 'ง่าย' FP

'ไม้ไผ่หักง่ายกว่าไม้สัก'

3. ระดับสูงสุด คำแสดงการเปรียบเทียบระดับสูงสุดในภาษาคะฉิ่น ใช้คำว่า /dikhtum/ 'ที่สุด' และสามารถแสดงโครงสร้างประโยคได้ดังต่อไปนี้

ประธาน + คำคุณศัพท์ + /dikhtum/ 'ที่สุด'

ตัวอย่าง

- /sharaw/ /n hkru/ /dik htum/

'เสื่อ' 'ดู' 'ที่สุด'

'เสื่อดูที่สุด'

- /lung seng/ /hpu/ /dik htum/

'เพชร' 'แพง' 'ที่สุด'

'เพชรแพงที่สุด'

2. การเรียงคำประโยคคำสั่ง

ประโยคคำสั่งมีรูปประโยคเช่นเดียวกับประโยคบอกเล่าและมีคำลงท้ายประโยคเพื่อบ่งบอกความบังคับของกริยา คำลงท้ายประโยคคือคำว่า /u le/ "ซิ" ประโยคคำสั่งโดยทั่วไปไม่ระบุผู้กระทำการหรือถ้ามีก็ใช้เพื่อเน้นความและบอกให้รู้ตัว การเรียงคำในประโยคมีลักษณะโครงสร้างดังต่อไปนี้

± กริยาหรือคำวิเศษณ์ (ส่วนขยาย) + กริยา + command marker

- /dung/ /sha/ /u le/

'นั่ง' 'กิน' 'สิ'

'นั่งกินสิ'

- /shang/ /wa/ /u le/

'เข้า' 'มา' 'สิ'

'เข้ามาสิ'

- /naw/ /dung/ /u le/

'ก่อน' 'นั่ง' 'สิ'

'นั่งก่อนสิ'

- /naw/ /shawng/ /u le/
- 'ก่อน' 'ไหว้' 'สิ'

'ไหว้ก่อนสิ'

นอกจากนี้ในภาษาคะฉิ่นยังมีประโยคคำสั่งอีกประเภทหนึ่ง que แสดงการห้าม มีคำว่า /hkum/ “อย่า” เรียงอยู่หน้ากริยา ประโยคประเภทนี้จะละประธานได้ การเรียงคำในประโยคมีลักษณะโครงสร้างดังต่อไปนี้

hkum + กริยา ± ส่วนขยาย + คำลงท้าย

- /hkum/ /garu/ /yaw/
- 'อย่า,ห้าม' 'เสียงดัง' 'นะ'
- 'อย่าส่งเสียงดังนะ'
- /hkum/ /malap/ /yaw/
- 'อย่า,ห้าม' 'ลื้ม' 'นะ'
- 'อย่าลืมนะ'
- /hkum/ /wa/ /lanyen/ /yaw/
- 'อย่า,ห้าม' 'กลับ' 'ซ้ำ' 'นะ'
- 'อย่ากลับซ้ำนะ'

3. การเรียงคำประโยคขอร้องหรือชักชวน

ประโยคขอร้องหรือชักชวนมีรูปประโยคเช่นเดียวกับประโยคบอกเล่า และมีคำลงท้ายประโยค คือ คำว่า /su/ ‘เถอะ’ /u/ ‘หน่อย’ ประโยคชนิดนี้สามารถละประธานได้ ดังนั้นจึงสามารถแสดงโครงสร้างได้ดังนี้

กริยา + ส่วนขยาย + ya u (หน่อย)

- /sharin/ /ya/ /u/
- 'สอน' 'ให้' '(หน่อย)'
- 'สอนให้หน่อย'
- /tam/ /ya/ /u/
- 'หา' 'ให้' '(หน่อย)'
- 'หาให้หน่อย'
- /Gau ngwi/ /kabai/ /u/
- 'ค่อยๆ เเบาๆ' 'โยน' '(หน่อย)'
- 'โยนเบาๆ น้อย'

4. การเรียงคำประโยคคำถาม

ประโยคคำถามจะมีคำที่แสดงคำถามอยู่ในประโยคซึ่งแต่ละคำจะใช้ในความหมายเฉพาะซึ่งสามารถสรุปโครงสร้างของประโยคคำถาม ได้ดังนี้

ประธาน + กรรม + คำถาม + กริยาวลี

ในภาษาคะฉิ่น คำแสดงคำถามคำว่า /kadai/ 'ใคร' หรือ /hpa baw/ 'อะไร' ทำหน้าที่ได้เช่นเดียวกับคำนาม คือเป็นประธาน กรรม หรือบทขยายก็ได้ ดังนั้นคำแสดงคำถามซึ่งเป็นประธานของประโยค ทำหน้าที่เป็นผู้กระทำ (Active Voice) จะมีโครงสร้างดังต่อไปนี้

ส่วนขยาย + kadai 'ใคร' + กริยาวลี

ตัวอย่าง

-/n-ta/ /shawng/ /kaw/ /kadai/ /shaga/ /taw/ /ai/
'บ้าน' 'หน้า,ข้างหน้า' 'ที่' 'ใคร' 'เรียก' 'อยู่,กำลัง' FP

'ใครเรียกอยู่หน้าบ้าน'

-/sun/ /kaw/ /kadai/ /dai/ /nga/ /ai/
'สวน' 'ที่' 'ใคร' 'บ้าง' 'อยู่' FP

'ใครอยู่ที่สวนบ้าง'

-/hpa/ /mat mat/ /ai/
'อะไร' 'หาย' FP

'อะไรหายไปบ้าง'

ในส่วนของประโยคที่คำแสดงคำถามทำหน้าที่เป็นผู้ถูกกระทำ (Passive Voice) หรือกรรมของประโยค ในกรณีที่มีการมนั้นเป็นคนจะต้องมีคำกำกับที่แสดง /hpe/ ปรากฏหลังกรรมนั้นๆ โครงสร้างของรูปประโยคคำถามชนิดนี้ คือ

ประธาน + กรรม + object maker + กริยาวลี

ตัวอย่าง

-/nang/ / kadai/ /hpe/ /san/ /ai/
'เธอ' 'ใคร' '(ขยาย)' 'ถาม' FP

'เธอถามใคร'

-/gwi/ /kadai/ /hpe/ /wau/ /ai/

'หมา' 'ใคร' '(ขยาย)' 'เห่า' FP

'หมาเห่าใคร'

-/jidwi/ /hpa/ /tam/ /ai/

'ปู่' 'อะไร' 'หา' FP

'ปู่หาอะไร'

และคำแสดงคำถามทำหน้าที่เป็นส่วนขยายจะเรียงลำดับคำในประโยค ดังนี้

ประธาน + คำถาม + กริยาวลี

ตัวอย่าง

- /shi/ /kadai/ /rai/ /ai/

'เขา' 'ใคร' 'เป็น' FP

'เขาเป็นใคร'

- /N-dai/ /htingra/ /kadai/ /na/ /rai/ /ai/

'นี้' 'ที่ดิน' 'ใคร' 'ของ' 'เป็น' FP

'ที่ดินนี้เป็นของใคร'

- /Nang/ /hpa/ /bungli/ /galaw/ /ai/

'คุณ,เธอ' 'อะไร' 'งาน,อาชีพ' 'ทำ' FP

'คุณประกอบอาชีพอะไร'

- /Na/ /lagaw/ /hpa/ /byin/ /ai/

'เธอ' 'เขา' 'อะไร' 'เป็น' FP

'เขาของเธอเป็นอะไร'

ส่วน /hpa na/ 'ทำไม'

/gara hkw/ 'อย่างไร'

/gara kaw/ 'ที่ไหน'

/galai/ 'เมื่อไหร่'

/kade/ 'เท่าไหร่'

คำแสดงคำถาม 4 คำนี้ ทำหน้าที่เป็นคำขยายกริยา ซึ่งสามารถสรุปโครงสร้างได้ดังนี้

ประธาน + กรรม + คำถาม + กริยาวลี

ตัวอย่าง

- /a hpu/ /ngai/ /hpe/ /hpa na/ /shaga/ /ai/
'พี่' 'ผม' '(ขยาย)' 'ทำไม' 'เรียก' FP

'พี่เรียกผมทำไม'

-/mu/ /gara kaw/ /chye/ /ai/
'ฟ้า' 'ที่ไหน' 'ผ่า' FP

'ฟ้าผ่าที่ไหน'

-/a shawng/ /galai/ /she/ /wa/ /na/ /ai/
'พี่สาว' 'เมื่อไหร่' 'ถึง' 'กลับ' FP

'พี่สาวกลับเมื่อไหร่'

-/Ngau/ /kasha/ /kade/ /shangai/ /ai/
'แมว' 'ลูก' 'เท่าไร' 'คลอด' FP

'แมวออกลูกเท่าไร (กี่ตัว)' สำหรับคำว่า /gara/ 'ไหน' จะมีความแตกต่างจากคำแสดงถึงคำถามคำอื่นๆ โดยตำแหน่งของการเรียงคำจะอยู่หน้าคำนามที่มันขยายอยู่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- /a dwi/ /gara/ /n-ta/ /nga/ /ai/
'ยาย' 'ไหน' 'บ้าน' 'อยู่' FP

'ยายอยู่บ้านหลังไหน'

-/a ma/ /gara/ /hpun/ /na/ /nampan/ /di/ /ai/
'เด็ก' 'ไหน' 'ต้น' '(ขยาย)' 'ดอกไม้' 'เด็ด' FP

'เด็กเด็ดดอกไม้ต้นไหน'

จากตัวอย่างข้างต้นจะพบว่าคำว่า /gara/ 'ไหน' จะทำหน้าที่ขยายคำว่า /n-ta/ 'บ้าน' และคำว่า /hpun na nampan/ 'ต้นของดอกไม้' ดังนั้นตำแหน่งของคำว่า /gara/ 'ไหน' จึงอยู่ด้านหน้านามนั้นๆ

นอกจากนี้คำถามที่ใช้ถามตอบใช่หรือไม่ใช่ เช่น คำว่า /i/ 'หรือ' คำที่แสดงคำถามชนิดจะปรากฏอยู่ท้ายประโยคเสมอ เช่น

-/nang/ /shi/ /hpe/ /chye/ /ai/ /i/
'เธอ' 'เขา' '(ขยาย)' 'รู้จัก' 'QW'

'เธอรู้จักเขาหรือ'

- /a gu/ /hkau na/ /galaw/ /i/
'ลุง' 'นา' 'ทำ' 'QW'

'ลุงทำนาหรือ'

ส่วนคำว่า /i...na/ ‘ใหม่’ ที่แสดงคำถามเพื่อให้ผู้ฟังตอบรับหรือตอบปฏิเสธ เมื่อเติมคำว่า /i...na/ ลงไปในประโยค ณ ตำแหน่งระหว่างคำกริยา จะทำให้ประโยคนั้นๆ เปลี่ยนสภาพเป็นประโยคคำถาม มีการเรียงลำดับ ดังนี้

- /hpungki jawng/ /i/ /sa/ /na/
'วัด' 'QW ไป QW'
'ไปวัดใหม่'
- /hka/ /i/ /ginsup/ /na/
'น้ำ' QW 'เล่น' QW
'เล่นน้ำใหม่'

2. ประโยคความรวม

ประโยคความรวม หมายถึงประโยคที่มีหน่วยกริยาตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป มีหน่วยนาม 1 หน่วยหรือมากกว่านั้น ประโยคความรวมจะประกอบด้วยประโยคเดี่ยวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป และมีหน่วยคำเชื่อมระหว่างประโยคทั้งสองเข้าด้วยกัน

ประโยคความรวมในภาษาคะฉิ่น ก็คือ รูปประโยคเดียวที่มีการเรียงคำแบบ ประธาน + กรรม + กริยา ตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป โดยมีหน่วยคำเชื่อมทำหน้าที่เชื่อมประโยคทั้งสองเข้าด้วยกัน ประโยคที่นำมารวมกันนี้ประโยคหลังอาจละประธานไว้ โดยที่ผู้พูดและผู้ฟังสามารถทราบได้ว่าสิ่งที่ละไว้นั้นหมายถึงอะไร

หน่วยคำเชื่อม ที่ใช้เชื่อมประโยคเข้าด้วยกันได้แก่

/lamana.....jang/	‘ถ้า.....ก็’
/i...i/	‘หรือ.....หรือไม่’
/rai tim/	‘แต่ว่า’
/nashe/	‘ก่อนแล้วค่อย’
/na/	‘na’
/ma/	‘ทั้งกับ’

โดยโครงสร้างของประโยคความรวม คำเชื่อมสามารถปรากฏในตำแหน่ง 3 ลักษณะ คือ

1. คำเชื่อมอยู่หน้าประโยค
2. คำเชื่อมอยู่ท้ายประโยค
3. คำเชื่อมอยู่ระหว่างประโยคทั้งสอง

1. ประโยคความรวมที่มีคำเชื่อมอยู่หน้าประโยค ประโยคแรกจะประกอบด้วย คำเชื่อม ประธาน + (กรรม) + กริยา ส่วนประโยคหลังผู้พูดสามารถละประธานได้ในกรณีที่อ้างอิงถึงประธาน เดียวกันที่ปรากฏในประโยคแรก มีการเรียงลำดับ ดังนี้

คำเชื่อม ประธาน กรรม กริยา ส่วนขยายคำเชื่อม / ประธาน กรรม กริยา

- /lama na/ /nang/ /machyi/ /jang/ // /Nang/ /mung/ /hkring/
'ถ้า' 'เธอ' 'เจ็บป่วย' '(ขยาย)' // 'เธอ' 'ก็' 'หยุด'
'ถ้าเธอป่วย // เธอก็หยุด'
- /lama na/ /marang/ /htu/ /jang/ // /ngai/ /mung/ /n-sa/
'ถ้า' 'ฝน' 'ตก' '(ขยาย)' // 'ฉัน' 'ก็' 'ไม่ไป'
'ถ้าฝนตก // ฉันก็ไม่ไป'
- /lama na/ /a-hpu/ /gum hpraw/ /lu/ /jang/ // /mung/ /mari/
'ถ้า' 'พี่' 'เงิน' 'มี' '(ขยาย)' // 'ก็' 'ซื้อ'
'ถ้าพี่มีเงิน // ก็ซื้อ'
- /lama na/ /madaw/ /hpun/ /kaw/ /a dawt/ /jang/ // /mung/ /htyen/
'ถ้า' 'รถ' 'ตันไม้' 'ที่' 'ชน' '(ขยาย)' // 'ก็' 'พัง / เสีย'
'ถ้ารถชนต้นไม้ // ก็พัง'

2. ประโยคความรวมที่มีคำเชื่อมอยู่ท้ายประโยคทั้งสอง จะมีการเรียงประโยคตามลำดับ

ดังนี้

ประธาน + (กรรม) + กริยา + คำเชื่อม / (ประธาน) + (กรรม) + กริยา + คำเชื่อม

ตัวอย่าง

- /a gu/ /hkau na/ /galaw/ /i/ // /sun/ /galaw/ /i/
'ลุง' 'นา' 'ทำ' 'หรือ' // 'สวน' 'ทำ' 'หรือ'
'ลุงทำนาหรือ // ทำสวนหรือ'
- /nang/ /nan/ /wa/ /ai/ /i/ // /kadai/ /matsun/ /dat/ /ai/
'เธอ' 'เอง' 'มา,(มาเอง)' 'หรือ' // 'ใคร' 'แนะนำ' 'มา(ผ่านคนอื่นมา)'
'เธอมาเองหรือ // ใครแนะนำมาหรือ'

3. ประโยคความรวมที่มีคำเชื่อมอยู่ระหว่างประโยคทั้งสอง มีการเรียงลำดับดังนี้

ประธาน + (กรรม) + กริยา + คำเชื่อม (ประธาน) + (กรรม) + กริยา

ตัวอย่าง

- /mani/ /hkašin/ /na/ /yup/
'พวกเด็ก' 'อาบน้ำ' 'แล้ว' 'เข้านอน'
'พวกเด็กอาบน้ำแล้วก็เข้านอน'
- /shi/ /palawng/ /hpun/ /na/ /gup chyawp/ /chawp/ /ai/
'เขา' 'เสื้อ' 'ใส่,สวม' 'แล้ว' 'สวม(หมวก)' 'หมวก' FP
'ใส่เสื้อแล้วก็สวมหมวก'
- /Sara/ /myit/ /ma/ /kaja/ /sharin/ /ma/ /kaja/
'ครู' 'ใจ' 'ก็' 'ดี' 'สอน' 'ก็' 'ดี'
'อาจารย์สอนดีและใจดี'
- /Shi/ /matsan/ /tim/ /ding hpring/ /ai/
'เขา' 'จน' 'แต่(ขยาย)' 'ซื้อตรง,ซื้อสัตย์' FP
'เขาเป็นคนจนแต่ว่าซื้อสัตย์'

3. ประโยคความซ้อน

ประโยคความซ้อน คือประโยคที่มีหน่วยนาม 1 หน่วย หน่วยกริยา 1 หน่วย หรือมากกว่านั้น ประโยคซ้อนเกิดจากการนำประโยคมาขยายหน่วยนามหรือหน่วยกริยาในประโยค

ประโยคความซ้อนในภาษาคะฉิ่นคล้ายกับประโยคเดียวที่มีการเรียงคำแบบประธาน + (กรรม) + กริยา ต่างกันที่ประโยคความซ้อนจะมีส่วนขยายซึ่งสามารถแยกออกเป็นประธาน กรรม กริยาซ้อนอยู่ ส่วนขยายแม้จะมีลักษณะเป็นประโยคอีกประโยคหนึ่งก็ตาม แต่ก็ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นส่วนสำคัญในประโยคนั้น เพียงแต่ช่วยขยายให้ประโยคมีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อาจตัดส่วนขยายออกได้โดยไม่ทำให้ลักษณะรวมของประโยคเสียไป

ประโยคที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในประโยคความซ้อน เรียกว่า อนุพากย์ (clause) อนุพากย์ที่ปรากฏในประโยคความซ้อนของภาษาคะฉิ่นมี 2 ประเภท คือ

1. อนุพากย์คุณศัพท์
2. อนุพากย์วิเศษณ์

1. อนุพากย์คุณศัพท์ ได้แก่ อนุพากย์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยหลักในนามวลี และนามวลีนั้นๆ จะทำหน้าที่เป็นประธานหรือเป็นกรรมในประโยค ดังนี้

1.1 อนุพากย์คุณศัพท์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยหลักในนามวลี ซึ่งนามวลีนี้จะทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค มีการเรียงลำดับคำดังนี้

อนุพากย์คุณศัพท์ + ประธาน + กริยา

ตัวอย่าง

- /mani/ /sa wa/ /ai/ /ma/ /hkum /n-pyaw /ai/
'เมื่อวาน' 'มา' 'เด็ก' 'ตัว,ร่างกาย' 'ไม่สบาย'
'เด็กที่มาเมื่อวานไม่สบาย'
- /rawng/ /da/ /ai/ /u/ /si/ /sai/
'ซัง' 'ไว้' 'นก' 'ตาย' 'แล้ว'
- 'นกที่ซังไว้ตายแล้ว'

1.2 อนุพากย์คุณศัพท์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยหลักในนามวลี ซึ่งนามวลีนี้จะทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค มีการเรียงลำดับ ดังนี้

ประธาน + อนุพากย์คุณศัพท์ + กรรม + กริยา

ตัวอย่าง

- /kanau/ /gat/ /na/ /mari/ /wa/ /ai/ /muk/ /sha/ /ai/
'น้อง' 'ตลาด' 'จาก' 'ซื้อ' 'มา' ' ' 'ขนม' 'กิน'
'น้องกินขนมที่ซื้อมาจากตลาด'
- /dai kaw/ /tsap / /nga/ /ai/ wa/ /hpe/ /ngai/ /chye/ /ai/
'ตรงนั้น' 'ยืน' 'อยู่' 'คนนั้น' '(ขยาย)' 'ฉัน' 'รู้,รู้จัก'
'ฉันรู้จักคนที่ยืนอยู่ตรงนั้น'
- /hpun/ /n-tsu/ /kaw na/ /u/ /phe/ /jaugawhy/ /gap/ /ai/
'ต้นไม้' 'บน' 'จาก(ขยาย)' 'นก' '(ขยาย)' 'นายพราน' 'ยิง'
- 'นายพรานยิงนกที่เกาะอยู่บนต้นไม้'

2. อนุพากย์วิเศษณ์

อนุพากย์วิเศษณ์ ได้แก่ อนุพากย์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยหลักในกริยาวลี กริยาวลีนั้นอาจทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยากรรมหรือหน่วยกริยากรรมหรือหน่วยทวิกรรม ดังนี้

2.1 อนุพากย์วิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในหน่วยกริยากรรม มีลักษณะโครงสร้างการเรียงลำดับ ดังนี้

อนุพากย์วิเศษณ์ + ประธาน+ กริยา + ตัวกำกับประโยคบอกเล่า

ตัวอย่าง

-/kashu/ /hte/ /hkrum/ /kaw/ /na/ /a dwi/ /myit pyaw/

'หลาน' '(ขยาย) ได้' 'พบ,เจอ' 'จาก' 'นั้น' 'ยาย' 'สบายใจ,ดีใจ'
'ยายดีใจตั้งแต่เมื่อได้พบลูกหลาน'

-/hka leng/ /kaba/ /ai/ /majaw/ /sang hpaw/ /galau/ ai/

'คลื่น' 'แรง' 'เพราะว่า' 'เรือ' 'ล่ม'
'เรือล่มจากคลื่นแรง'

2.2 อนุพากย์วิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในหน่วยกริยากรรม มีลักษณะโครงสร้าง
การเรียงลำดับคำ ดังนี้

ประธาน + อนุพากย์วิเศษณ์ + กรรม + กริยา + ตัวกำกับประโยคบอกเล่า

ตัวอย่าง

- /ngai/ /sharin wa/ /ai/ /hku/ /ka/ /ai/

'ฉัน' 'เรียนมา' 'แบบ/ตามที่' 'เขียน'
'ฉันเขียนหนังสือตามที่เรียนมา'

2.3 อนุพากย์วิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในหน่วยทวิกรรม มีลักษณะโครงสร้างการ
เรียงลำดับคำ ดังนี้

ประธาน + กรรมรอง + ตัวกำกับกรรม + อนุพากย์วิเศษณ์ + กรรมตรง + กริยา + ตัว
กำกับประโยคบอกเล่า

ตัวอย่าง

- /A shawng/ /hpyisha/ /hpe/ /matsun dum/ /na/ /muk/ /jaw/ /ai/

'พี่สาว' 'ขอทาน' 'คำขยาย' 'สงสาร' '(ขยาย) ของกิน' 'ให้'
'พี่สาวให้ของกินขอทานเพราะสงสารเขา'

-/sara/ /hpe/ /laika/ /hti/ /ngut sai/ /majaw/ /n-htang/

'ครู' '(ขยาย)' 'หนังสือ' 'อ่าน' 'เสร็จแล้ว' '(ขยาย)' 'คืน'
'ผมคืนหนังสืออาจารย์เพราะอ่านจบแล้ว'

2. ระบบวากยสัมพันธ์ภาษาไทยมาตรฐาน

วิจิตรนัฏ ภาณุพงศ์ (2541) ได้กล่าวไว้ว่าการวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคในภาษาไทยจะพิจารณา 2 เรื่องหลัก ได้แก่ ประโยคและวลี โดยการวิเคราะห์ประโยคแบ่งได้เป็น 3 หัวข้อคือ ชนิดของประโยค ส่วนของประโยค และ โครงสร้างของประโยค ส่วนการวิเคราะห์วลีแบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ ชนิดของวลี องค์ประกอบของวลี และโครงสร้างของวลี เช่นกัน

ประโยคในภาษาไทยสามารถแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

- 1) อาศัยความหมายของประโยคและสถานการณ์ที่ใช้แบ่งเป็น ประโยคเริ่ม กับ ประโยคไม่เริ่ม
- 2) อาศัยลักษณะโครงสร้าง แบ่งเป็น ประโยคสามัญ ประโยคซับซ้อน ประโยคผสม และ ประโยคเชื่อม

ในส่วนของประโยคเริ่มจะหมายถึง ประโยคซึ่งใช้เริ่มต้นบทสนทนาได้ ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้ทันที โดยไม่ต้องอาศัยคำพูดที่มาก่อน อาจจะใช้ในตอนกลางของบทสนทนาก็ได้ และประโยคไม่เริ่มจะแบ่งเป็น 2 อย่างคือ ประโยคไม่เริ่มแบบปกติ หมายถึง ประโยคที่ใช้เริ่มต้นบทสนทนาไม่ได้ จะต้องใช้เป็น ประโยคตาม ผู้ฟังไม่อาจจะเข้าใจความหมายได้ทันที เพราะความหมายขึ้นอยู่กับประโยคที่มาก่อน เช่น

1) ก. พูด	"เธอเคยไปเชียงใหม่ไหม"	ประโยคเริ่มซึ่งใช้เริ่มบทสนทนา
2) ข. พูด	"เคยไป"	ประโยคไม่เริ่ม
3) ข. พูด	"ฉันชอบไปดอยสุเทพจัง"	ประโยคเริ่มซึ่งอยู่กลางบทสนทนา
4) ก. พูด	"เธอไปถึงภูพิงค์ไหม"	ประโยคไม่เริ่ม
5) ข. พูด	"ไปถึงแต่ไม่ได้เข้าไป"	ประโยคไม่เริ่ม
6) ข. พูด	"เสียดย้ออีก"	ประโยคไม่เริ่ม
7) ข. พูด	"วันหลังจะไปอีก"	ประโยคไม่เริ่ม

และประโยคไม่เริ่มแบบพิเศษ หมายถึง ประโยคไม่เริ่มซึ่งใช้เริ่มต้นบทสนทนาได้ ในสถานการณ์พิเศษ เช่น

สถานการณ์	ประโยคไม่เริ่มแบบพิเศษ
เห็นคนกำลังลากเส้นตรง	"ยังไม่ตรง"
ผู้พูดเคยบอกผู้ฟังแล้วว่าต้องการ	"ฉันยังไม่พบเขาเลย"
พบใคร แต่ขณะนี้ยังไม่พบ	
ผู้พูดและผู้ฟังรู้ว่าพูดถึงวันงานอะไร	"ในวันงานหวังว่าฝนคงไม่ตก"

นอกจากนั้นวิจิตรนัฏ ภาณุพงศ์ (2541) ยังแบ่งประโยคออกเป็น

1) ประโยคสามัญ

ประโยคสามัญ หมายถึง ประโยคซึ่งมีส่วนประกอบเพียงส่วนเดียวหรือหลายส่วนเรียงกันเป็นแบบโครงสร้างของประโยคเริ่ม หรือประโยคไม่เริ่ม แต่ไม่มีส่วนใดเป็นอนุพากย์ เช่น

ประโยคเริ่ม "น้องหลับแล้วหรือ"

ประโยคไม่เริ่ม "ยังคะ"

-ประโยคไม่ซับซ้อน

ประโยคไม่ซับซ้อน หมายถึง ประโยคซึ่งประกอบด้วย อนุพากย์ต่างชนิดกัน ๒ อนุพากย์ขึ้นไป อาจจะมีโครงสร้างอย่างเดียวกับประโยคสามัญ หรือต่างออกไปก็ได้ เช่น

ประโยคเริ่ม "ฉันชอบเด็ก ที่มาหาคุณเมื่อตะกี้"

อนุพากย์หลัก อนุพากย์คุณศัพท์

ประโยคไม่เริ่ม "เขาบอกฉัน ว่าเขาจะไปงานคืนนี้"

อนุพากย์หลัก อนุพากย์นาม

2) ประโยคผสม

ประโยคผสม หมายถึง ประโยคซึ่งประกอบด้วย อนุพากย์หลัก ตั้งแต่ ๒ อนุพากย์ขึ้นไป และไม่สามารถจะวิเคราะห์ออกเป็นแบบโครงสร้างต่างๆได้เช่น

ประโยคเริ่ม "เธอจะไปกับฉัน หรือว่าจะอยู่ที่นี้"

อนุพากย์หลัก อนุพากย์หลัก

ประโยคไม่เริ่ม "เขาชอบดูหนัง แต่ฉันชอบดูละคร"

อนุพากย์หลัก อนุพากย์หลัก

3) ประโยคเชื่อม

ประโยคเชื่อม หมายถึง ประโยคสามัญชนิดประโยคไม่เริ่ม ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำเชื่อม เช่น "ถ้าเขาไม่มาล่ะ"

วิจิตรนัฏ ภาณุพงศ์ (2541) ได้กล่าวเพิ่มเติมในการวิเคราะห์ระบบไวยากรณ์ไทยตามแนวภาษาศาสตร์โครงสร้าง ว่าแบ่งการวิเคราะห์ประโยคออกเป็นชั้นต่างๆ คือ วลี อนุพากย์ และ ประโยค โดยพิจารณาว่าแต่ละส่วนประกอบขึ้นด้วยส่วนต่างๆอย่างไร และแต่ละส่วนทำหน้าที่เกี่ยวข้องกันอย่างไร

ส่วนของประโยค คือ หน่วยวากยสัมพันธ์ชนิดหนึ่งซึ่งปรากฏอยู่ในตำแหน่งสำคัญของประโยค อาจจะปรากฏตามลำพัง หรือรวมกันเข้าเป็นประโยค

ส่วนของประโยค นับเป็น หน่วยโครงสร้างของประโยค เมื่ออยู่ลำพังหรือนำมารวมกันก็จะเกิดเป็น โครงสร้างของประโยค ซึ่งมีหลายแบบ โดยการจำแนกประเภทของส่วนของประโยคจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ส่วนมูลฐาน กับ ส่วนเสริม ด้วยสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ

- 1) ในประโยคเริ่มจะต้องมีส่วนมูลฐานเสมอ อย่างน้อย 1 ส่วน
- 2) ตำแหน่งของส่วนเสริมแต่ละชนิดไม่คงที่ตายตัว

1) การกำหนดส่วนมูลฐานของประโยค

ประโยคสามัญที่เป็นประโยคเริ่ม และเป็นประโยคสั้นๆซึ่งมีคำตั้งแต่ 1 ถึง 4 คำ ประกอบด้วย ส่วนมูลฐานต่างๆ แบบคือ

- 1.1) ประโยคที่มี 1 ส่วน คือ คำนาม เช่น แม่! พ่อ! สมร!
- 1.2) ประโยคที่มี 1 ส่วน คือ คำกริยา เช่น เหนื่อย! ง่วง! ลูก!
- 1.3) ประโยคที่มี 2 ส่วน คือ คำนาม + คำกริยา เช่น ฝนตก เด็กร้องไห้
- 1.4) ประโยคที่มี 2 ส่วน คือ คำกริยา + คำนาม เช่น หิวน้ำ ล้างจาน
- 1.5) ประโยคที่มี 3 ส่วน คือ คำนาม + คำกริยา + คำนาม เช่น คนเคาะประตู น้องซัก

ผ้า

- 1.6) ประโยคที่มี 4 ส่วน คือ คำนาม + คำกริยา + คำนาม + คำนาม เช่น แม่ให้ของ

ตำรวจ

2) การกำหนดส่วนมูลฐานของประโยคซึ่งเป็นหน้าที่ของคำนาม

เมื่ออาศัยตำแหน่งของคำกริยาเป็นหลัก หน้าที่ของคำนามกำหนดได้ในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญของประโยคเป็น 4 ชนิด คือ

- 2.1) หน่วยประธาน (ป) คำนามเมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยคอยู่ข้างหน้าคำกริยา เช่น ฝนตก เด็กร้องไห้
- 2.2) หน่วยกรรมตรง (ต) คำนามเมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยคอยู่ข้างหลังคำกริยา เช่น หิวน้ำ ล้างจาน
- 2.3) หน่วยกรรมรอง (ร) คำนามคำสุดท้ายเมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของประโยคซึ่งมีคำนามอยู่ข้างหลังคำกริยา 2 คำ เช่น แม่ให้ของตำรวจ
- 2.4) หน่วยนามเดี่ยว (นด) คำนามเมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยคอยู่ลำพังโดยไม่มีคำกริยาอยู่ด้วย เช่น แม่! พ่อ! สมร!

3) การกำหนดส่วนมูลฐานของประโยค ซึ่งเป็นหน้าที่ของคำกริยา

เมื่ออาศัยตำแหน่งของคำนามที่อยู่ข้างหลัง หน้าที่ของคำกริยากำหนดได้ ๓ ชนิด คือ

- 3.1) หน่วยกรรม (อ) คำกริยาเมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยค โดยไม่มีหน่วยกรรมตรง เช่น ฝนตก เหนื่อย! ง่วง! ลูก!

3.2) หน่วยสกรรม (ส) คำกริยาเมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยค โดยไม่มีหน่วยกรรมตรงตามหลัง เช่น หิว น้ำ ล้างจาน

3.3) หน่วยทวิกรรม (ท) คำกริยาเมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยค โดยมีหน่วยกรรมตรง และหน่วยกรรมรองตามหลัง เช่น แม่ให้ของตำรวจ

โดยลักษณะโครงสร้างของประโยคสามัญที่เป็นประโยคเริ่มและเป็นประโยคสั้นๆ มี 6 แบบ คือ

ประโยค	มีโครงสร้างแบบ
1) แม่!	นต
2) เหนื่อย!	อ
3) ฝน ตก	ป อ
4) หิว น้ำ	ส ต
5) คน เคาะ ประตู	ป ส ต
6) แม่ ให้ ของ ตำรวจ	ป ท ต ร

4) ส่วนของประโยคที่มีคำมากกว่า ๑ คำ

ประโยคที่มีส่วนของประโยคอย่างน้อย ๑ ส่วน ซึ่งมีคำมากกว่า ๑ คำ สามารถสับที่ หรือย้ายที่ส่วนของประโยคได้ เช่น

ป	อ	อ	ป
คุณ	เหนื่อยไหม	เหนื่อยไหม	คุณ
กับข้าวร้านนี้	อร่อยนะ	อร่อยนะ	กับข้าวร้านนี้
ป	ส	ต	ต
น้อง	เพิ่งทาน ยา	ยา	น้อง
ป	ท	ต	ร
ครู	ยังไม่ได้บอก	คะแนน	เด็กกลุ่มนั้น
ต	ป	ท	ต
คะแนน	ครู	ยังไม่ได้บอก	คะแนน

ข้อสังเกต หน่วยกรรมตรง หรือ หน่วยกรรมรอง เมื่อย้ายที่จะต้องมาปรากฏอยู่หน้า หน่วยประธาน เสมอ

5) ส่วนของประโยคที่อยู่ไม่ต่อกัน

ส่วนของประโยคอาจจะอยู่แยกกันก็ได้ เช่น

ป ส ต (-ส)

แม่ครัว ชื้อ กับข้าว มาแล้ว

ทั้งนี้เพราะเมื่อมีการย้ายที่ ส่วนที่อยู่ไม่ต่อกันก็สามารถมาอยู่ต่อกันเป็นหน่วยเดียวกันได้ ดังนี้

ต ป ส

กับข้าว แม่ครัว ชื้อมาแล้ว

6) สรุปลักษณะ และ ความสัมพันธ์ของส่วนมูลฐาน 7 ชนิด

6.1 ส่วนที่เป็นหน้าที่ของคำนามมี 4 ชนิด

คำจำกัดความส่วนหนึ่งมีดังนี้คือ

6.1.1) หน่วยประธาน (ป) หมายถึง นามวลี ซึ่งปรากฏอยู่หน้า หน่วยกรรม หน่วยกรรม หรือ หน่วยทวิกรรม ก็ได้

6.1.2) หน่วยกรรมตรง (ต) หมายถึง นามวลี ซึ่งปรากฏข้างหลังหน่วยกรรม

6.1.3) หน่วยกรรมรอง (ร) หมายถึง นามวลี ซึ่งปรากฏข้างหลังหน่วยกรรมตรง ซึ่งอยู่ข้างหลังหน่วยทวิกรรมอีกทีหนึ่ง

6.1.4) หน่วยนามเดี่ยว (นด.) หมายถึง นามวลี ซึ่งปรากฏในโครงสร้างแบบ นด. และ นด. นด.

6.2 ส่วนที่เป็นหน้าที่ของคำกริยามี ๓ ชนิด

คำจำกัดความส่วนหนึ่งมีดังนี้คือ

6.2.1) หน่วยกรรม (อ) หมายถึง กริยาวลีซึ่งอาจจะมี หรือ ไม่มีหน่วยประธาน นำหน้าก็ได้ แต่จะต้องไม่มีหน่วยกรรมตามหลัง

6.2.2) หน่วยกรรม (ส) หมายถึง กริยาวลีซึ่งมีหน่วยกรรมตรงตามหลัง แต่ไม่มีหน่วยกรรมรองตามหลัง

6.2.3) หน่วยทวิกรรม (ท) หมายถึง กริยาวลี ซึ่งมีทั้งหน่วยกรรมตรง และ หน่วยกรรมรองตามหลัง

7) สรุปลักษณะโครงสร้างของประโยคสามัญซึ่งเป็นประโยคเริ่ม และ ประกอบด้วยส่วนมูลฐานล้วนๆ

เมื่อนำหน่วยมูลฐานทั้ง ๗ ชนิดมาประกอบกันเป็นประโยค จะมีโครงสร้างของประโยคแบบต่างๆได้ 12 แบบ คือ

- 1) อ เช่น เหนื่อย
- 2) ป อ เช่น ฝน ตก
- 3) อ ป เช่น เหนื่อยไหม คุณ
- 4) ส ต เช่น หิว น้ำ
- 5) ป ส ต เช่น คน เคาะ ประตู

- 6) ต ป ส เช่น ยา นื่อง เฟิงทาน
- 7) ท ต ร เช่น กำลัง จะ สอนหนังสือ เด็ก
- 8) ต ป ท ร เช่น พี่ ป้อน ข้าว นื่อง
- 9) ต ป ท ร เช่น คะแนน ครู ยังไม่ได้บอก เด็กกลุ่มนี้
- 10) ร ป ท ต เช่น เด็กกลุ่มนี้ ครู ยังไม่ได้บอก คะแนน
- 11) นด. เช่น แม่จำ
- 12) นด. นด. เช่น นี่ ปากกา ใคร

8) ลักษณะของส่วนเสริมประโยค

ส่วนเสริม มี 3 ชนิด คือ

- 8.1) หน่วยเสริมพิเศษ (พ)
- 8.2) หน่วยเสริมบอกสถานที่ (ถ)
- 8.3) หน่วยเสริมบอกเวลา (ว)

หน่วยเสริม คือ หน่วยของประโยค ซึ่งสามารถย้ายที่ไปปรากฏที่ตำแหน่งต้นประโยค หรือ ท้ายประโยคก็ได้ แล้วแต่การเน้น จึงมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและกับส่วนมูลฐานน้อยมาก

ตัวอย่าง หน่วยเสริมพิเศษ

- ตามธรรมดา แดง เป็นคนขยันนะ
- แดง เป็น คนขยันนะ ตามธรรมดา

ตัวอย่าง หน่วยเสริมบอกสถานที่

- ในครัว ไฟ สว่างดี

ตัวอย่าง หน่วยเสริมบอกเวลา

- อากาศ หนาวมาก กลางคืน

9) ลักษณะโครงสร้างของประโยคไม่เริ่ม

ประโยคไม่เริ่ม อาจจะมีโครงสร้างแบบเดียวกับประโยคเริ่มทั้ง ๑๒ แบบและอาจจะมีโครงสร้างตามแบบของตนเองได้อีก 8 แบบ คือ

- 1) ส เช่น ยังไม่อยากจะซื้อ
- 2) ป ส เช่น ฉัน ยังไม่อยากจะซื้อ
- 3) ท เช่น ทวงแล้ว
- 4) ป ท เช่น ฉัน ทวงแล้ว
- 5) ท ร เช่น ไม่รู้จะให้ อะไร
- 6) ป ท ต เช่น เขา ขาย บ้านอย่างเดียว
- 7) ท ร เช่น ไม่อยากจะสอน ผู้ใหญ่

8) ป ท ร เช่น เขา ไม่บอกขาย ผม

10) โครงสร้างที่ประกอบด้วยส่วนเสริมเท่านั้น

ประโยคไม่เริ่มอาจจะมีแต่ส่วนเสริมตามลำพังได้ มี 2 แบบคือ

1) ถ เช่น ในลิ้นชัก

2) ว เช่น เมื่อวานฮะ

11) โครงสร้างที่ประกอบด้วยส่วนคำลงท้าย

ประโยคไม่เริ่มอาจจะมีแต่คำลงท้ายเพียงคำเดียวก็ได้ เช่น จำ หรือคะ ฮะ

12) การจำแนกหมวดคำ

การจำแนกคำออกเป็นหมวดคำชนิดต่างๆอาจจะอาศัยได้ ๓ เกณฑ์ คือ ความหมายของคำ

ตำแหน่งของคำ หน้าที่ของคำ โดยเฉพาะหน้าที่ของคำในฐานะที่เป็นส่วนของประโยค

ตำราเล่มนี้จะใช้เพียงเกณฑ์ ตำแหน่ง และเกณฑ์ หน้าที่ ดังนี้

12.1 การจำแนกคำโดยอาศัย "ตำแหน่ง" ของคำเป็นเกณฑ์

ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งที่คำแต่ละคำปรากฏอยู่ในประโยค เช่น ประโยคที่มีคำจำนวน 3

คำ ก็ถือว่าประโยคนั้นมี 3 ตำแหน่ง

ในที่นี้หมายความว่า คำนั้นเป็นส่วนของประโยค หรือ ส่วนของประโยค ประกอบด้วยคำเพียงคำเดียว

วิธีทดสอบว่าคำใดจัดเป็นคำในหมวดใด จะใช้กรอบประโยคทดสอบ คำใดปรากฏในตำแหน่งเดียวกันได้ ก็ถือว่าเป็นคำในหมวดคำเดียวกัน

ด้วยวิธีทดสอบเช่นนี้ จึงแบ่งหมวดคำออกได้เป็น 26 หมวด คือ

12.1.1 หมวดคำนาม

คำที่ปรากฏในตำแหน่ง $\times$ ในกรอบ 1.ก. และ 1. ข. ได้ ถือว่าเป็นคำในหมวดคำนาม

1) ก. $\times$ / แล้ว

1) ข. $\times$ กำลัง /

1) ก. ฝน ตก แล้ว

1) ข. ฝน กำลัง ตก

12.1.2 หมวดคำกริยากรรม

คำที่ปรากฏในตำแหน่ง / ในกรอบนี้ได้ ถือว่าเป็นคำในหมวดคำกริยากรรม

1. ก. ฝน ตก แล้ว

1. ข. ฝน กำลัง ตก

12.1.3 หมวดคำกริยากรรม

คำที่ปรากฏแทนที่คำว่า กำลัง ในกรอบประโยคทดสอบ 1. ข., 2. ข. หรือ 3. ข. ได้ รวมทั้งคำว่า กำลัง ด้วย เรียกว่า คำช่วยหน้ากริยา เช่น

1. ข. ฝน เพิ่ง ตก
2. ข. น้ำ เคย ทำ กับข้าว
3. ข. ครู จะ บอก คะแนน นักเรียน

คำในหมวดนี้มี ๓๑ คำ

12.1.8 หมวดคำปฏิเสธ

คำปฏิเสธที่ใช้บ่อยที่สุดในภาษาพูดได้แก่คำ ไม่

12.1.9 หมวดหน้าคำกริยา

คำที่ไม่เคยปรากฏตามลำพัง ต้องปรากฏตามลำพัง ต้องปรากฏหน้าคำกริยา และไม่ลงเสียงเน้นมี ๒ คำ คือ ไป มา

12.1.10 หมวดคำหลังกริยา

คำที่ไม่เคยปรากฏตามลำพัง ต้องปรากฏหลังคำกริยา และไม่ลงเสียงเน้นมี ๑๑ คำ คือ ไป มา ขึ้น ลง เข้า ออก เสีย ไว้ เอา ให้ ดู

12.1.11 หมวดคำลงท้าย

คำที่ปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดของประโยค เช่น ค่ะ จ๊ะ นะ น้า เอะ ไหม ล่ะ ฯลฯ

12.1.12 หมวดคำกริยาวิเศษณ์

คำที่ปรากฏหลังคำกริยา ในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบ 5

5. นาม กริยากรรม

5. ข้าว สวย จัง

12.1.13 หมวดคำพิเศษ

คำซึ่งอาจจะปรากฏต้นประโยค หรือ ระหว่างหน่วยประธานกับหน่วยกริยา หรือ ท้ายประโยคได้ เช่น ปกติ ธรรมดา น่ากลัว ฯลฯ

12.1.14 หมวดคำสรรพนาม

หมวดคำสรรพนามถือว่าเป็นหมวดย่อยของคำนาม เพราะมีลักษณะทั้งที่เหมือนและต่างจากนาม

ลักษณะที่เหมือนกับคำนามก็คือ สามารถแทนที่คำนามในกรอบประโยคทดสอบ 3 คู่แรกได้ โดยลักษณะที่ต่างจากคำนามก็คือ ใช้คำคุณศัพท์ขยายคำสรรพนามไม่ได้ ซึ่งคำสรรพนามแบ่งออกเป็น 3 บุรุษ คือ

- 1) บุรุษที่ 1 หมายถึง ผู้พูดเอง
- 2) บุรุษที่ 2 หมายถึง ผู้ที่พูดด้วย

3) บุรุษที่ 3 หมายถึง ผู้ที่เราพูดถึง

12.1.15 หมวดคำลักษณะนาม

คำใดก็ตามที่ไม่ใช่คำนาม สามารถปรากฏในช่องว่างของกรอบทดสอบ 6 ได้ถือว่าเป็นคำลักษณะนาม

6. นาม - คุณศัพท์ นี่ กริยากรรม แล้ว

6. มีด เล่ม เล็ก นี่ ที่อ แล้ว

12.1.16 หมวดคำจำนวนนับ

คำใดก็ตาม ที่ไม่ใช่คำหน้าจำนวน ซึ่งปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบทดสอบ 7 ได้ ถือว่าเป็นคำจำนวนนับ

7. นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม - ลักษณะนาม

7. เพื่อน จะ ชื่อ หนังสือ ๒ เล่ม

12.1.17 หมวดคำลำดับที่

คำใดก็ตามที่มาใช่คำกริยากรรม ไม่ใช่คำบอกกำหนดเสียงตรี และจิตวาซึ่งปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบทดสอบ 8 ได้ ถือว่าเป็นคำลำดับที่

8. นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม ลักษณะนาม

8. นายก จะ นั่ง รถ คัน ที่สอง

12.1.18 หมวดคำนำหน้าจำนวน

คำที่ปรากฏข้างหน้าคำจำนวนนับ คือระหว่างคำนามกับคำจำนวนนับ ในกรอบทดสอบ 7 ถือว่าเป็น คำหน้าจำนวน เช่น

7. นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม - ลักษณะนาม

7. เพื่อน จะ ชื่อ หนังสือ อีก ๒ เล่ม

12.1.19 หมวดคำหลังจำนวน

คำใดก็ตามที่ไม่ใช่คำกริยากรรมย่อย ไม่ใช่คำบอกกำหนดเสียงตรี ไม่ใช่คำกริยาวิเศษณ์ ไม่ใช่คำช่วยหลังกริยา ซึ่งปรากฏหลังคำลักษณะนามในกรอบทดสอบ 8 ได้ ถือว่าเป็น คำหลังจำนวน เช่น

8. นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม - ลักษณะนาม

8. เพื่อน จะ ชื่อ ผ้า ๒ หลา เศษ

12.1.20 หมวดคำบอกกำหนดเสียงตรีและเสียงจิตวา

คำที่ปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบทดสอบ 9 ได้ อาจจะปรากฏหลังคำนามทันทีได้ หรือมีคำลักษณะนามคั่นอยู่ก่อนก็ได้

9. นาม จำนวนนับ ลักษณะนาม - กริยากรรม คำช่วยหลัง
กริยา

9. เสือ สอง ตัว นี้ เก่า แล้ว

9. รถ คัน นี้ เก่า แล้ว

9. รถ นี้ เก่า แล้ว

คำในหมวดนี้มี 5 คำ คือ นี้ นั้น โนน นุ่น ไหน กับคำซึ่งไม่บอกกำหนดอีก 4 คำ คือ อื่น อื่นๆ
ใด ต่างๆ

12.1.21 หมวดคำบอกกำหนดเสียงโท

คำที่ปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบทดสอบ 9 ได้ ซึ่งปรากฏหลังคำนามทันทีได้ แต่จะ
ให้มีคำลักษณะนามคั่นอยู่ก่อนไม่ได้

9. นาม จำนวนนับ ลักษณะนาม - กริยากรรม ช่ ว ย ห ลั ง
กริยา

9. รถ นี้ เก่า แล้ว

คำในหมวดนี้มี 4 คำ คือ นี้ นั้น นุ่น โนน

12.1.22 หมวดคำบอกเวลาประเภทที่ 1

คำซึ่งมีความหมายบ่งบอกเวลา ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบอกเวลาตามลำพังได้ โดยอาจจะ
ปรากฏต้นหรือท้ายประโยคก็ได้เช่น

กลางคืน อากาศหนาวมาก

อากาศหนาวมาก กลางคืน

คำในหมวดนี้ มี 23 คำ

12.1.23 หมวดคำบอกเวลาประเภทที่ 2

คำซึ่งมีความหมายบ่งบอกเวลา ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบอกเวลาตามลำพังไม่ได้ จะต้องทำ
หน้าที่ร่วมกับคำบอกเวลาด้วยกัน หรือร่วมกับคำในหมวดอื่น โดยอาจจะปรากฏต้นหรือท้ายประโยค
ได้ เช่น

เมื่อตะกี้ไปไหนมา

ไปไหนมาเมื่อตะกี้

12.1.24 หมวดคำบุพบท

คำบุพบท คือคำซึ่งอาจจะปรากฏข้างหน้าคำนาม หรืออาจจะปรากฏอยู่ระหว่างคำกริยากับ
คำนามก็ได้ คืออาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบทดสอบ 10

10. นาม ช่วยหน้ากริยา กริยากรรม - นาม

10. เรือ กำลัง เล่น ใต้ สะพาน

12.1.25 หมวดคำเชื่อมนาม

คำซึ่งปรากฏอยู่ระหว่างคำนาม ๒ คำและไม่ลงเสียงเน้นในภาษาพูดมี 4 คำ คือ กะ กับ หรือ
ของ เช่น

ซอมนะส้ม เสื่อกับกางเกง เนื้อหรือไก่ ปากกาของน้อง

12.1.25 หมวดคำเชื่อมอนุพากย์

คำเชื่อมอนุพากย์จะไม่ปรากฏในประโยคสามัญ แต่จะปรากฏในประโยคผสม หรือประโยค
ซับซ้อน เช่น ซึ่ง ที่ ว่า ฯลฯ

12.2 การจำแนกคำโดยอาศัย "หน้าที่" ของคำเป็นเกณฑ์

จาก 26 หมวดคำข้างต้น เมื่อพิจารณาดูหน้าที่ในฐานะที่เป็นส่วนของประโยคจะแบ่งออกได้
เป็น 2 ประเภท คือ

12.2.1 คำหลัก

คำหลัก หมายถึง คำที่สามารถทำหน้าที่เป็น ส่วนของประโยค ตามลำพังในประโยคเริ่มได้ มี
7 หมวดคือ

1. คำนาม
2. คำกริยากรรม
3. คำกริยากรรม
4. คำกริยาวิกรรม
5. คำสรรพนาม
6. คำบอกเวลาประเภทที่ ๑
7. คำพิเศษ

12.2.2 คำวากยสัมพันธ์

คำวากยสัมพันธ์ หมายถึง คำที่ไม่สามารถทำหน้าที่เป็น ส่วนของประโยคตามลำพังในประโยค
เริ่มได้ จะต้องทำหน้าที่นั้นๆร่วมกับคำหลัก แบ่งเป็น 2 พวกคือ คำขยาย กับ คำเชื่อม
คำขยาย แบ่งออกเป็น คำขยายนาม กับ คำขยายกริยา

คำขยายนามมี 11 หมวด คือ

1. คำลักษณะนาม
2. คำคุณศัพท์
3. คำจำนวนนับ
4. คำลำดับที่
5. คำหน้าจำนวน
6. คำหลังจำนวน
7. คำบอกกำหนดเสียงโท
8. คำบอกกำหนดเสียงตรี และจัตวา และคำไม่บอกกำหนด
9. คำบอกเวลาประเภทที่ ๒
10. คำลงท้าย
11. คำพิเศษ

12.2.3 คำขยายกริยามี 7 หมวด คือ

1. คำช่วยหน้ากริยา
2. คำช่วยหลังกริยา
3. คำปฏิเสธ
4. คำหน้ากริยา
5. คำหลังกริยา
6. คำกริยาวิเศษณ์
7. คำลงท้าย

ขอให้สังเกตว่า คำพิเศษ เป็นได้ทั้ง คำหลัก และคำไวยากรณ์ ส่วนคำลงท้าย ก็เป็นได้ทั้ง คำขยายนาม และคำขยายกริยา

คำเชื่อมมี 3 หมวดคือ

1. คำเชื่อมนาม
2. คำเชื่อมอนุพจน์
3. คำบุพบท

13) วลี

วลี หมายถึง คำคำเดียว หรือ คำคำเดียวกับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบประโยค ชนิดใดชนิดหนึ่งใน 10 ชนิด คือ หน่วยประธาน (ป) หน่วยกรรมตรง (ต) หน่วยกรรมรอง(ร) หน่วยนามเดี่ยว (นด.) หน่วยกรรม(อ) หน่วยกรรม(ส) หน่วยทวิกรรม(ท) หน่วยเสริมพิเศษ(พ) หน่วยเสริมบอกสถานที่(ถ) และ หน่วยเสริมบอกเวลา(ว)

13.1 ชนิดของวลี

วลี แบ่งออกเป็น 5 ชนิดตามหน้าที่ซึ่งเป็นส่วนของประโยค คือ

13.1.1 นามวลี

นามวลี หมายถึง คำนามคำเดียว คำสรรพนามคำเดียว คำนามกับส่วนขยาย หรือ คำสรรพนามกับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยค ชนิดใดชนิดหนึ่งใน ๔ ชนิดนี้ คือ หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมรอง และ หน่วยนามเดี่ยว

13.1.2 กริยวลี

กริยวลี หมายถึง คำกริยาคำเดียว หรือคำกริยากับส่วนขยายซึ่งหน้าที่เป็น ส่วนของประโยค ชนิดใดชนิดหนึ่งใน ๓ ชนิดนี้คือ หน่วยกรรม หน่วยสกรรม และ หน่วยทวิกรรม

13.1.3 พิเศษวลี

พิเศษวลี หมายถึง คำพิเศษคำเดียว หรือคำพิเศษกับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็น ส่วนของประโยค ชนิดหน่วยเสริมพิเศษ

13.1.4 สถานวลี

สถานวลี หมายถึง คำบุพบท ๒ คำเรียงกัน หรือ คำบุพบท กับ นามวลีซึ่งทำหน้าที่เป็น ส่วนของประโยค ชนิดหน่วยเสริมบอกสถานที่ โดยที่อาจจะมีการบุพบทคำเดียว 2 คำ หรือ 3 คำก็ได้

13.1.5 กาลวลี

กาลวลี หมายถึง คำบอกเวลาประเภทที่ ๑ คำเดียวหรือหลายคำ หรือคำบอกเวลากับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็น ส่วนของประโยค ชนิดหน่วยเสริมบอกเวลา

13.2 โครงสร้างของนามวลี

องค์ประกอบของนามวลี ได้แก่สิ่งที่ประกอบกันเข้าเป็นนามวลี มี ๔ ชนิดคือ

1. หน่วยหลัก(ล)
2. หน่วยคุณศัพท์(ค)
3. หน่วยจำนวน(จ)
4. หน่วยกำหนด(ก)
5. หน่วยขยายเสริม(ขส)

องค์ประกอบของนามวลีทั้ง 5 ชนิดนี้ อาจจะนำมาประกอบเข้าเป็นแบบโครงสร้างของนามวลีได้ 17 แบบคือ

1. ล เช่น เสื้อ, ฉับ, ร่มกะหมวก, บ้านคุณ
2. ล ค เช่น เสื้อใหม่
3. ล จ เช่น หมอนใบ
4. ล ก เช่น เสื้อนี้

5. ล ค จ เช่น เสื้อใหม่สองตัว
6. ล จ ค เช่น เนื้อสองชิ้นใหญ่
7. ล ค ก เช่น เสื้อใหม่นี้
8. ล จ ก เช่น เสื้อสองตัวนี้
9. ล ก จ เช่น เสื้อนี้ตัวเดียว
10. ล ค จ ก เช่น เสื้อใหม่สองตัวนั้น
11. ล ค ก จ เช่น เสื้อใหม่ตัวนี้ตัวเดียว
12. ล จ ค ก เช่น เนื้อสองชิ้นใหญ่นี้
13. ล ข ส เช่น หนังสือส่วนมาก
14. ล ค ข ส เช่น รถเล็กส่วนมาก
15. ล ข ส จ เช่น คนธรรมดาสองคน
16. ล ค จ ข ส เช่น บ้านหลังใหญ่สองหลังที่บนเนิน
17. ล จ ค ข ส เช่น เนื้อสองชิ้นใหญ่ในงาน

หน่วยขยายเสริม(ขส) คือ วลีลดฐานะชนิดใดชนิดหนึ่งใน 3 ชนิดคือ พิเศษวลีลดฐานะ สถานวลีลดฐานะ และ กาลวลีลดฐานะ

วลีลดฐานะ คือ วลีซึ่งลดฐานะจากการเป็นส่วนของประโยค มาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของวลี เช่น หนังสือพิมพ์วันนี้ (วันนี้ ซึ่งเคยเป็น กาลวลีได้ลดฐานะลงมาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของนามวลี)

13.3 โครงสร้างของกริยาวลี

องค์ประกอบของกริยาวลี ได้แก่สิ่งที่ประกอบกันเข้าเป็นกริยาวลีมี 4 ชนิดคือ

1. หน่วยแก่น(ก)
2. หน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยแก่น(ข๑)
3. หน่วยช่วยกริยาหลังหน่วยแก่น(ข๒)
4. หน่วยขยาย(ข)

องค์ประกอบของกริยาวลีทั้ง 4 ชนิดนี้อาจจะนำมาประกอบเข้าเป็นแบบโครงสร้างของกริยาวลีได้ 10 แบบคือ

1. ก เช่น สวย, เดินหา, มาพาไป
2. ก ข๑ เช่น นั่งอยู่
3. ก ข เช่น ชอบจัง
4. ก ข๑ ข เช่น หักอยู่ก่อน
5. ก ข ข๑ เช่น ปรึกษากันอยู่
6. ข๑ ก เช่น คงสวย
7. ข๑ ก ข๑ เช่น กำลังนั่งอยู่

8. ชด ก ข เช่น คงมาบ่อยทีเดียว

9. ชด ก ชด ข เช่น น่าจะหักอยู่ก่อน

10. ชด ก จ ชด เช่น ยังปรึกษากันอยู่

13.4 การประกอบของพิเศษวลี

พิเศษวลี อาจจะประกอบด้วยคำพิเศษคำเดียวหรืออาจจะมีคำบุพบทตาม นำหน้าก็ได้ เช่น ธรรมดา ตามปกติ ฯลฯ

13.5 การประกอบของสถานวลี

สถานวลี อาจจะประกอบด้วยคำบุพบทตั้งแต่ ๑ ถึง ๓ คำ กับนามวลี หรือคำบุพบทชนิดเดียว ๒ คำก็ได้ เช่น ในห้องรับแขก ที่หน้าบ้านนี้ ตรงข้างหลัง หอนาฬิกา ฯลฯ

13.6 การประกอบของกาลวลี

กาลวลี อาจจะประกอบด้วยคำบอกเวลาชนิดเดียว (ตั้งแต่ ๑ ถึง ๓ คำ) หรืออาจจะมีคำชนิดอื่น เช่น คำบอกกำหนดเสียงตรี และเสียงจตุร คำจำนวนนับ คำลำดับที่

คำหน้าจำนวน คำหลังจำนวน และวลิตายตัว ที่ใช้กันอยู่บ่อย เช่น ที่แล้ว ที่จะถึง คิวอย่าง กลางคืน เข้านี้ เดือนที่แล้ว ตอนสองโมง วันหนึ่ง เมื่อสองวันก่อนนี้ ฯลฯ

14) อนุพากย์

อนุพากย์ เป็นส่วนประกอบของประโยคซับซ้อนและของประโยคผสม

14.1 คำจำกัดความของอนุพากย์

อนุพากย์ได้แก่ ประโยคสามัญที่ลดฐานะลง เป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยคใหญ่ ประโยคใหญ่ในที่นี้หมายถึง ประโยคซับซ้อนและประโยคผสมที่ประกอบด้วยอนุพากย์ตั้งแต่ 2 อนุพากย์ขึ้นไป

14.2 ชนิดและหน้าที่ของอนุพากย์

อนุพากย์ อาจแบ่งตามหน้าที่ออกได้เป็น 4 ชนิด คือ

14.2.1 อนุพากย์นาม

อนุพากย์นาม ได้แก่อนุพากย์ที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกับนามวลี เช่น "ใครวิ่งชนะจะได้รางวัล" ในที่นี้ ใครวิ่งชนะ คือ อนุพากย์นาม เป็นหน่วยประธานของประโยคใหญ่ ซึ่งมีโครงสร้าง ป ส ต

14.2.2 อนุพากย์คุณศัพท์

อนุพากย์คุณศัพท์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยหลักในนามวลี เช่น "เด็กที่กำลังเล่นอยู่ น่ารักมาก" ในที่นี้ ที่กำลังเล่นอยู่ คือ อนุพากย์คุณศัพท์ซึ่งทำหน้าที่ขยายหน่วยหลัก เด็ก ส่วน เด็กที่กำลังเล่นอยู่ เป็นหน่วยประธานของประโยคใหญ่ ซึ่งมีโครงสร้าง ป อ

14.2.3 อนุพากย์วิเศษณ์ ได้แก่อนุพากย์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยแก่นในกริยาวลี เช่น "เขาออกไป ตอนที่คุณกำลังแต่งตัว" ในที่นี้ ตอนที่คุณกำลังแต่งตัว เป็นอนุพากย์วิเศษณ์

ซึ่งทำหน้าที่ขยายหน่วยแก่นออกไป ส่วน ออกไป คือหน่วยแก่นกริยาวลีของประโยคซึ่งมีโครงสร้าง
ป อ

14.2.4 อนุพากย์หลัก

อนุพากย์หลัก ได้แก่อนุพากย์ที่อาจจะทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งใน 4 อย่างคือ

1. เป็นส่วนหนึ่งของส่วนของส่วนของประโยคที่ทำหน้าที่ของคำกริยา เช่น "ดีใจ ที่คุณ
มาในวันเกิดฉันได้" ในที่นี้ ดีใจ คืออนุพากย์หลักซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประโยคที่มีโครงสร้าง อ
 2. เป็นส่วนของประโยคที่เป็นหน้าที่ของคำกริยา ชนิดหน่วยกรรม เช่น "การที่เธอ
แสดงกริยาเช่นนี้ไม่ดีเลย" ในที่นี้ ไม่ดีเลย คือ อนุพากย์หลัก ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมของประโยค
ใหญ่ซึ่งมีโครงสร้าง ป อ
 3. เป็นส่วนของประโยคมากกว่า ๑ ชนิด เช่น "ฉันไม่ชอบ ขับรถเร็วมากๆ" ในที่นี้ ฉัน
ไม่ชอบ เป็นอนุพากย์หลักทำหน้าที่เป็นทั้งหน่วยประธาน และ หน่วยกรรม ในเวลาเดียวกัน
 4. เป็นทั้งส่วนประกอบของประโยค และส่วนหนึ่งของส่วนของประโยคในเวลา
เดียวกัน เช่น "เด็ก ที่กำลังเล่นตุ๊กตารักมาก" ในที่นี้ เด็กน่ารักมาก เป็นอนุพากย์หลักทำหน้าที่เป็น
ทั้ง หน่วยกรรม และหน่วยหลักในหน่วยประธานในเวลาเดียวกัน

14.2.5 อนุพากย์อาจจะมีลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันในเรื่องของคำเชื่อม

อนุพากย์ ที่อาจจะมีคำเชื่อมหรือไม่มีคำเชื่อมก็ได้ คือ อนุพากย์นาม อนุพากย์คุณศัพท์
และ อนุพากย์หลัก ส่วนอนุพากย์ที่ต้องมีคำเชื่อมเสมอ คือ อนุพากย์วิเศษณ์

14.3 ชนิดและตำแหน่งของคำเชื่อมอนุพากย์

คำเชื่อมอนุพากย์ แบ่งตามตำแหน่งเป็น 3 ชนิด คือ

14.3.1 คำเชื่อมต้น

เช่น "ดอกไม้ ที่ คุณซื้อมาวันนี้เหี่ยวแล้ว"

14.3.2 คำเชื่อมใน

เช่น "แดงไม่สบาย เขาเลย ไม่มาโรงเรียน"

14.3.3 คำเชื่อมขอบ

เช่น "เขาไม่สบาย แต่ เขา ก็ ยังมาโรงเรียน"

14.4 ส่วนประกอบของคำเชื่อม

คำเชื่อมอาจจะประกอบด้วยคำเชื่อมคำเดียว เรียกว่าคำเชื่อมเดี่ยวหรืออาจจะประกอบด้วย

14.4.1 คำเชื่อม 2 คำ เรียกว่า คำเชื่อมผสม

ตัวอย่าง คำเชื่อมเดี่ยว

"เขาพยายามทำ แต่ไม่สำเร็จ"

ตัวอย่าง คำเชื่อมผสม

"ฉันจะไปเยี่ยมเพื่อน หลังจากที่ไปซื้อของแล้ว"

14.5 หน้าของคำเชื่อม

คำเชื่อม แบ่งตามหน้าที่ได้ 2 ชนิดคือ

14.5.1 คำเชื่อมสามัญ

คำเชื่อมสามัญ ได้แก่ คำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมอนุพากย์ ๒ อนุพากย์อย่างเดียวกันเท่านั้น เช่น

"ลูกไม่ยอมนอน เพราะ แกอยากดูโทรทัศน์"

14.5.2 คำเชื่อมสัมพัทธ์

คำเชื่อมสัมพัทธ์ ได้แก่ คำเชื่อมที่เชื่อมอนุพากย์ ๒ อนุพากย์และทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของอนุพากย์?หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ได้แก่ หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมรอง ของอนุพากย์ด้วย เช่น

"เด็ก ที่ มาหาคุณวันนี้น่ารักมาก"

ที่เป็นคำเชื่อมสัมพัทธ์ เชื่อมอนุพากย์ "เด็กน่ารักมาก" กับ "ที่มาหาคุณวันนี้" และทำหน้าที่เป็นหน่วยประธานของอนุพากย์ "ที่มาหาคุณวันนี้" ด้วย

3. การเปรียบเทียบระหว่างระบบวากยสัมพันธ์ภาษาคะฉิ่นและภาษาไทยมาตรฐาน

หลังจากที่ได้อธิบายระบบวากยสัมพันธ์ภาษาคะฉิ่นและภาษาไทยมาตรฐานในหัวข้อที่ 1 และ 2 ในหัวข้อนี้จะเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบวากยสัมพันธ์ของทั้งสองภาษา

1. การเปรียบเทียบนามวลีในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

ในเบื้องต้นนี้ความเหมือนและความแตกต่างเกี่ยวกับส่วนประกอบนามวลีในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นพิจารณาได้จากกฎโครงสร้างนามวลีของทั้งสองภาษา ดังตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 4.3 กฎโครงสร้างนามวลีของภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

กฎโครงสร้างนามวลี	
ภาษาไทย	นามวลี -> คำนาม (ส่วนขยายคำนาม)
ภาษาคะฉิ่น	นามวลี -> (ส่วนขยายคำนามส่วนหน้า) คำนาม (ส่วนขยายคำนามส่วนหลัง)

จากตารางที่ 4.3 นามวลีในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นวางตำแหน่งของส่วนขยายคำนามไว้แตกต่างกัน กล่าวคือภาษาไทยวางตำแหน่งส่วนขยายคำนามไว้ข้างหลังคำนาม ส่วนภาษาคะฉิ่นวางตำแหน่งส่วนขยายคำนามไว้ทั้งข้างหน้าและข้างหลังคำนาม

ทั้งภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นสามารถนำกริยาแสดงสภาพมาเป็นส่วนประกอบนามวลีทำหน้าที่ขยายคำนามให้มีความหมายชัดเจนขึ้น ดังตัวอย่าง

ภาษาไทย: คนหล่อคนนี้

ภาษาคะฉิ่น: n-dai tsawm ai masha

นี้หล่อที่ซึ่งคน

จากตัวอย่างคำว่า ‘หล่อ’ ในภาษาไทยและคำว่า ‘tsawm’ ในภาษาคะฉิ่นคือกริยาแสดงสภาพที่ขยายคำนาม ‘คน’ ในภาษาไทยและคำนาม ‘masha’ ในภาษาคะฉิ่นตามลำดับ ทั้งนี้ขอให้สังเกตว่าเมื่อปรากฏกริยาแสดงสภาพทำหน้าที่ขยายคำนามหลัก ในภาษาไทยจะวางตำแหน่งกริยาแสดงสภาพไว้ข้างหลังคำนาม ส่วนในภาษาคะฉิ่นจะวางตำแหน่งกริยาแสดงสภาพไว้ข้างหน้าคำนาม ซึ่งลักษณะนี้ไม่ปรากฏในภาษาไทย

ส่วนประกอบนามวลีลำดับต่อไปนี้มีใช้ตรงกันทั้งในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นคือหน่วยบ่งชี้ทั้ง 5 ประเภทย่อย ได้แก่ หน่วยชี้เฉพาะ หน่วยบอกจำนวน หน่วยบอกลำดับที่ หน่วยบอกปริมาณ และหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ

ภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นมีการใช้หน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบหน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะของภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

ภาษาไทย	ภาษาคะฉิ่น
นี้ ~ นี่	ndai
นั่น ~ นั้น	dai, wora
โน้น ~ โนน	tho ra ‘โน้นโดยตำแหน่งของวัตถุอยู่สูงกว่าผู้พูด’
	le ra ‘โน้นโดยตำแหน่งของวัตถุอยู่ต่ำกว่าผู้พูด’

จากตารางที่ 4.4 จะพบว่าภาษาไทยเลือกใช้หน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ 3 คู่เพื่อบ่งบอกระยะห่างจากผู้พูด คือ หน่วยคำ /นี้ ~ นี่/ บ่งบอกว่าสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่ใกล้กับผู้พูดมากที่สุด หน่วยคำ /นั่น ~ นั้น/ บ่งบอกระยะของสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่ในช่วงไม่ใกล้ไม่ไกลกับผู้พูด และหน่วยคำ /โน้น ~ โนน / บ่งบอกสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่ไกลกับผู้พูด และตำแหน่งจะปรากฏอยู่ส่วนหลังของคำนามแต่ในภาษาคะฉิ่น หน่วยคำที่ระบุถึงวัตถุที่อยู่ใกล้กับผู้พูดจะแยกออกเป็น 2 ประเภทย่อยคือวัตถุอยู่ไกลในระดับสูงกว่าผู้พูดจะใช้หน่วยคำ / tho ra / และวัตถุอยู่ไกลในระดับสูงกว่าผู้พูดจะใช้หน่วยคำ / le ra / ซึ่งหน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะทั้งหมดจะปรากฏอยู่ส่วนหน้าของคำนาม

ภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นมีการใช้หน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน และหน่วยบอกลำดับที่ ในกรณีที่หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน และหน่วยบอกลำดับที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม ให้มีความหมายชัดเจนขึ้นจะปรากฏดังตัวอย่างต่อไปนี้

หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน

ภาษาไทย: แพะ 3 ตัว

ภาษาคะฉิ่น: bai nam masum

แพะ สาม

ภาษาไทย: หนังสือหลายเล่ม

ภาษาคะฉิ่น: laika lawlaw

หนังสือ เยอะ

หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกลำดับที่

ภาษาไทย: ลูกคนสุดท้าย

ภาษาคะฉิ่น: kasha kaji htum

ลูก เล็ก สุด

จากตัวอย่างเมื่อปรากฏหน่วยบ่งชี้ทั้งประเภทหน่วยบอกจำนวนและหน่วยบอกลำดับที่ ทำหน้าที่ขยายคำนามหลัก ในภาษาไทยจะวางตำแหน่งหน่วยบ่งชี้ทั้งสองประเภทนี้ไว้ข้างหลังคำนาม เช่นเดียวกับภาษาคะฉิ่น แต่ความแตกต่างของภาษาไทยกับภาษาคะฉิ่นคือภาษาไทยเป็นภาษาที่มีลักษณนามส่วนภาษาคะฉิ่นเป็นภาษาที่ลักษณนามน้อย ดังนั้นหน่วยบ่งชี้ทั้งสองประเภทนี้จะเกิดร่วมกับลักษณนามเสมอในภาษาไทย ส่วนภาษาคะฉิ่นลักษณนามสามารถละได้

สำหรับหน่วยบ่งชี้แสดงความเป็นเจ้าของจะมีลักษณะปรากฏในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น ดังต่อไปนี้

ภาษาไทย: หน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ = /ของ/ + คำนามหรือคำสรรพนาม

ภาษาคะฉิ่น: คำนามหรือคำสรรพนาม + /na/ ‘ของ’

ตัวอย่างการเปรียบเทียบหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของของภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

ภาษาไทย	ภาษาคะฉิ่น
ของฉัน	ngai na
ของป่า	a moi na

ในกรณีหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของดังกล่าวทำหน้าที่ขยายคำนามให้มีความหมายชัดเจนขึ้น จะปรากฏรูปดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย: เพื่อนของฉัน

ภาษาคะฉิ่น: ngai na manang
ฉัน ของ เพื่อน

จากตัวอย่างเมื่อปรากฏหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของทำหน้าที่ขยายคำนามหลัก ในภาษาไทยจะวางตำแหน่งหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของไว้ข้างหลังคำนาม ส่วนในภาษาคะฉิ่นจะวางตำแหน่งหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของไว้ข้างหน้าคำนามซึ่งลักษณะนี้ไม่ปรากฏในภาษาไทย

2. การเปรียบเทียบกริยาลีในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

สำหรับกริยาลีในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นนั้นมีความแตกต่างกัน ดังแสดงโครงสร้างของระบบต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 โครงสร้างกริยาลี

กฎโครงสร้างกริยาลี	
ภาษาไทย	± ส่วนขยายส่วนหน้า + คำกริยาหลัก ± ส่วนขยายส่วนหลัง
ภาษาคะฉิ่น	± ส่วนขยายส่วนหน้า + คำกริยาหลัก ± ส่วนขยายส่วนหลัง

จากตารางที่ 4.6 จะพบว่าถึงแม้ว่ากริยาลีในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นจะมีลักษณะของโครงสร้างเหมือนกัน แต่การเรียงคำขององค์ประกอบต่างๆ ในกริยาลีของทั้งสองภาษามีความเหมือนกันและแตกต่างกันมีลักษณะของโครงสร้างเหมือนกัน แต่การเรียงคำขององค์ประกอบต่างๆ ในกริยาลีของทั้งสองภาษามีความเหมือนกันและแตกต่างกัน

ทั้งภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นคำกริยาลีพิเศษบอกลักษณะจะปรากฏหลังคำกริยาหลัก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : 'เดินช้า'

ภาษาคะฉิ่น: /hkawm/ /lanyen/ /ai/
'เดิน' 'ช้า' FP

ภาษาไทย : 'พัดแรง'

ภาษาคะฉิ่น: /bung/ /ja/ /ai/
'พัด' 'แรง' FP

สำหรับความแตกต่างของระบบโครงสร้างกริยาวลีที่เกิดขึ้นของทั้งสองภาษา ในภาษาไทยมีการใช้คำกริยาวิเศษณ์ที่แสดงความถี่ เวลาและสถานที่เพื่อขยายคำกริยาหลัก ซึ่งจะวางตำแหน่งไว้ด้านหลังคำกริยา ส่วนในภาษาคะฉิ่นนั้นจะวางตำแหน่งของคำกริยาวิเศษณ์ดังกล่าวไว้หน้าคำนามหลัก ซึ่งลักษณะประการหลังนี้จะไม่ปรากฏในภาษาไทย ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : 'เขียนหนังสือทุกวัน'

ภาษาคะฉิ่น: /shani shayu/ /laika/ /ka/ /ai/
'ทุกวัน' 'หนังสือ' 'เขียน' FP

ภาษาไทย : 'นอนอยู่ในคอก'

ภาษาคะฉิ่น: /lawng/ /hta/ /yup/ /taw/ /ai/
'คอก' 'ที่' 'นอน' 'อยู่' FP

ภาษาไทย : 'เห็นบ่อย'

ภาษาคะฉิ่น: /a yen na/ /mu/ /ai/
'บ่อย' 'เห็น' FP

จากตัวอย่างเมื่อปรากฏคำกริยาวิเศษณ์ที่แสดงความถี่ 'ทุกวัน' และ 'บ่อย' และคำกริยาวิเศษณ์ที่แสดงสถานที่ 'ในคอก' ในภาษาไทยจะวางตำแหน่งดังกล่าวไว้ด้านหลังคำกริยาหลัก 'เขียน' 'นอน' และ 'เห็น' ส่วนภาษาคะฉิ่นจะวางตำแหน่งเหล่านี้ไว้ข้างหลังคำกริยา

ในกรณีที่คำที่แสดงทัศนภาวะ เช่นคำว่า "ต้อง", หรือ "จะ" ซึ่งทำหน้าที่ขยายคำกริยาหลัก บ่งบอกความเป็นไปได้ ในภาษาไทยคำเหล่านี้จะปรากฏหน้าคำนามหลักเสมอ ซึ่งตรงกันข้ามกับการเรียงคำในภาษาคะฉิ่น เนื่องจากในภาษาคะฉิ่นจะวางคำเหล่านี้ไว้ข้างหลังคำกริยาหลัก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : 'ต้องเรียน'

ภาษาคะฉิ่น: /sharin/ /ra/
'เรียน' 'ต้อง'

ภาษาไทย : 'จะไป'

ภาษาคะฉิ่น: /sa/ /na/
'ไป' 'จะ'

สำหรับคำว่า 'ควร' ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นชนิดของกริยาช่วย (กริยานุเคราะห์) ในภาษาไทยจะวางตำแหน่งของคำดังกล่าวไว้ด้านหน้ากริยาหลัก ส่วนในภาษาคะฉิ่นจะถูกวางตำแหน่งไว้ด้านหลังกริยาหลัก ถ้าในคำกริยาลีนั้นมีการปรากฏของคำที่แสดงทัศนภาวะ เช่นคำว่า 'ต้อง' โครงสร้างของ

คำกริยาวลีดังกล่าวจะมีการเรียงลำดับ คำกริยาวลีหลัก ± คำที่แสดงทัศนภาวะ ± กริยาช่วย /ga/ ‘ควร’ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : ‘ต้องอยู่’

ภาษาคะฉิ่น: /rawng/ /ra/
‘อยู่’ ‘ต้อง’

ภาษาไทย : ‘ต้องเคยอยู่’

ภาษาคะฉิ่น: /rawng/ /ra/ /ga/
‘อยู่’ ‘ต้อง’ ‘เคย’

ส่วนประกอบกริยาวลีสุดท้ายที่มีความแตกต่างกันระหว่างภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น คือ คำที่แสดงกาล (tense) ในภาษาไทยคำที่แสดงกาล เช่นคำว่า ‘กำลัง’, ‘อยู่’, ‘แล้ว’ จะถูกกำหนดให้อยู่ในตำแหน่งด้านหน้าหรือด้านหลังคำกริยาหลัก ส่วนในภาษาคะฉิ่นคำเหล่านี้จะถูกกำหนดให้อยู่ในตำแหน่งด้านหลังของคำกริยาหลักเท่านั้น ซึ่งในภาษาคะฉิ่น จะใช้คำว่า /nga/ หรือ /taw/ ‘กำลัง/อยู่’ แสดงการกระทำที่ผู้พูดกำลังทำอยู่ และ /sai/ ‘แล้ว’ แสดงการกระทำที่ผู้พูดได้ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ยกตัวอย่างเช่น

ภาษาไทย : ‘กำลังกินอยู่’

ภาษาคะฉิ่น: /sha/ /nga/
‘กิน’ ‘กำลัง/อยู่’

ภาษาไทย : ‘นอนแล้ว’

ภาษาคะฉิ่น: /yup/ /sai/
‘นอน’ ‘แล้ว’

จากตัวอย่างจะพบว่าในภาษาไทยคำที่แสดงกาลจะสามารถปรากฏได้ในทั้งส่วนหน้าและส่วนหลังของคำกริยาหลัก หรือส่วนใดส่วนหนึ่ง เช่น ‘กำลังกินอยู่’ และ ‘กำลังกิน’ คำที่แสดงกาล ‘กำลัง’ ‘อยู่’ และ ‘กำลัง...อยู่’ บ่งบอกถึงผู้พูดกำลังกระทำกริยานั้นๆ ในขณะที่กำลังพูด ส่วนคำว่า ‘แล้ว’ เป็นคำที่แสดงการกระทำที่เสร็จสิ้นลงแล้ว ส่วนในภาษาคะฉิ่นคำข้างต้นนี้จะแสดงในตำแหน่งส่วนหลังของคำกริยาหลักเท่านั้น

3. การเปรียบเทียบส่วนประกอบวลีในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

หลังจากที่ได้กล่าวถึงส่วนประกอบนามวลีและกริยาวลีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ประเด็นต่อมาที่ควรจะได้กล่าวถึงคือ ส่วนประกอบวลี ซึ่งประกอบไปด้วยคำคุณศัพท์วลี คำวิเศษณ์วลี และบุพบทวลี ในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นคำคุณศัพท์วลีถูกใช้ในการขยายคำนาม แต่เนื่องจากภาษาคะฉิ่นเป็นภาษาที่มีคำคุณศัพท์ขนาดเล็ก (Hanson, 1996) ซึ่งคำคุณศัพท์ในภาษาคะฉิ่นจะมีวงคำศัพท์เพียงแค่ 4 ประเภทเท่านั้นคือคำคุณศัพท์ที่แสดงมิติ อายุ คุณค่าและสี ซึ่งจะถูกกำหนดให้วางอยู่ตำแหน่งหลังคำนามดังเช่นการเรียงคำนามวลีในภาษาไทย แต่สำหรับคำคุณศัพท์ที่นอกเหนือจากวงคำศัพท์ 4

ประเภทนี้จะถูกกำหนดให้วางไว้ด้านหน้าคำนามหลักและตามด้วยการกที่ใช้สร้างนามวลี 'ai' แสดงตามตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : 'มะพร้าวอ่อน'

ภาษาคะฉิ่น: /maun si/ /hkalung/

'มะพร้าว' 'อ่อน'

ภาษาไทย : 'ผู้หญิงสวย'

ภาษาคะฉิ่น: /tsawm/ /ai/ /masha/

'สวย' 'ผู้หญิง'

สำหรับคำกริยาวิเศษณ์วลีในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นมีหน้าที่เหมือนกันคือใช้ขยายกริยาให้มีความชัดเจนมากขึ้น ในส่วนของตำแหน่งการเรียงคำพบว่ามีความเหมือนกันระหว่างโครงสร้างของทั้งสองภาษา กล่าวคือคำวิเศษณ์วลีจะปรากฏอยู่ข้างหลังคำกริยาหลัก

นอกจากนั้นบุพบทวลีในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นถูกใช้เพื่อทำหน้าที่ขยายให้ประโยคมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยลักษณะการปรากฏของบุพบทวลีในภาษาคะฉิ่นจะแตกต่างกับภาษาไทย ซึ่งสามารถแสดงดังโครงสร้างต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 โครงสร้างบุพบทวลี

กฎโครงสร้างบุพบทวลี	
ภาษาไทย	บุพบท + คำนาม
ภาษาคะฉิ่น	คำนาม + บุพบท

จากตารางที่ 4.7 สามารถแสดงตัวอย่างได้ดังนี้

ภาษาไทย : 'บนต้นไม้'

ภาษาคะฉิ่น: /hpun/ /n-tsu/

'ต้นไม้' 'บน'

ภาษาไทย : 'ริมคันนา'

ภาษาคะฉิ่น: /hkau na/ /na-te/

'คันนา' 'ริม'

ภาษาไทย : 'ตามคลอง'

ภาษาคะฉิ่น: /hka hkawng/ /hkan/

'คลอง' 'ตาม'

4. การเปรียบเทียบประโยคความเดียวในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

เนื่องจากภาษาคะฉิ่นเป็นลักษณะของภาษาที่มีตัวกำกับการก (Kurabe, 2012) ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ต่างๆ ในวากยสัมพันธ์ภาษาคะฉิ่น ในภาษาคะฉิ่นระดับประโยคจะพบว่าตัวกำกับการกเพื่อแสดงชนิดของประโยค ดังแสดงตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 ตัวกำกับการกในระดับประโยค

ตัวกำกับการกในระดับประโยค	
ประโยคบอกเล่า	/ai/
ประโยคคำสั่ง	/u le/
ประโยคต้องห้าม	/hkum/
ประโยคคำถาม	/i/ หรือ /i...na/
ประโยคเชื้อเชิญ	/su/ หรือ /u/

จากตารางที่ 4.8 คำกำกับการกที่ไม่ปรากฏในภาษาไทย คือ คำกำกับการกที่แสดงประโยคบอกเล่า นอกเหนือจากนั้นในภาษาไทยจะพบคำลงท้าย ‘ซิ’ หรือ ‘สิ’ ที่แสดงถึงประโยคคำสั่ง คำขึ้นต้น ‘อย่า’ ที่แสดงถึงประโยคต้องห้าม คำลงท้าย ‘หรือ’ หรือ ‘ไหม’ ที่แสดงถึงประโยคคำถาม และคำลงท้าย ‘เถอะ’ หรือ ‘หน่อย’ ที่แสดงถึงประโยคเชื้อเชิญ

ในส่วนของการเรียงประโยคความเดียวในภาษาไทยนั้นพบความแตกต่างของโครงสร้างดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ความแตกต่างในการเรียงคำในระดับประโยคความเดียวของภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

กฎโครงสร้างประโยคความเดียว	
ภาษาไทย	ประธาน + กริยา + กรรม
ภาษาคะฉิ่น	ประธาน + กรรม + กริยา

จากตารางที่ 4.9 จะพบว่าในภาษาไทยโครงสร้างในระดับประโยคความเดียวจะประกอบด้วยประธานตามด้วยกริยาและกรรม ส่วนในภาษาคะฉิ่นจะพบการเรียงคำในรูปแบบที่ต่างกัันคือประธานตามด้วยกรรมและกริยา โดยประโยคความเดียวจะถูกแบ่งออกเป็น 4 ชนิดย่อยซึ่งสามารถเปรียบเทียบโครงสร้างของภาษาทั้งสองได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคบอกเล่าของภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

กฎโครงสร้างประโยค บอกเล่า	ภาษาไทย	ภาษาคะฉิ่น
ประโยคแสดงสภาวะ	ประธาน+กริยา+บุพบทวลี	ประธาน+บุพบทวลี+กริยา + /ai/
ประโยคกรรมกริยา	ประธาน+กริยา	ประธาน+กริยา+ /ai/
ประโยคกรรมกริยา	ประธาน+กริยา+กรรม	ประธาน+กรรม+กริยา+ /ai/
ประโยคทวิกรรมกริยา	ประธาน+กริยา+กรรมตรง + 'แก่' + กรรมรอง หรือ ประธาน+กริยา+กรรมรอง+ กรรมตรง	ประธาน+กรรมรอง + 'hpe' + กรรมตรง + กริยา + /ai/

สำหรับประโยคบอกเล่าที่แสดงการเปรียบเทียบ ในภาษาคะฉิ่นและภาษาไทยได้แบ่งประเภทของประโยคเหล่านี้ออกเป็น 3 ประเภท คือในระดับเท่ากัน ระดับกว่าและระดับสูงสุด ซึ่งการเปรียบเทียบการเรียงคำของประโยคเหล่านี้สามารถแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคเปรียบเทียบของภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

กฎโครงสร้างประโยค บอกเล่า	ภาษาไทย	ภาษาคะฉิ่น
ระดับเท่ากัน	■ ประธาน () + กริยา หรือ คำคุณศัพท์ ± ส่วนขยาย + 'เท่ากัน' หรือ ■ ประธาน + กริยา หรือ คำคุณศัพท์ + 'เท่ากับ' + กรรม	■ ประธาน+ /maren/ 'เท่ากับ' + คำคุณศัพท์หรือคำกริยา ± ส่วนขยาย + /ai/
ระดับกว่า	■ ประธาน + คำคุณศัพท์ + 'กว่า' + กรรม	■ ประธาน + กรรม + /hta/ + /grau/ + คำคุณศัพท์ + ai (ตัวกำกับแสดงประโยคบอกเล่า)
ระดับสูงสุด	■ ประธาน+ คำคุณศัพท์ + 'ที่สุด'	ประธาน + คำคุณศัพท์ + /dikhtum/ 'ที่สุด'

จากตารางที่ 4.11 สามารถยกตัวอย่างให้ลักษณะเปรียบเทียบของประโยคบอกเล่าชนิดการเปรียบเทียบระหว่างภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น ได้ดังนี้

- การเปรียบเทียบระดับเท่ากัน

ภาษาไทย: 'พี่กับน้องสวยเท่ากัน'

ภาษาคะฉิ่น: /kara/ /hte/ /kanau/ /maren/ /tsawm/ /ai/

'พี่สาว' 'กับ' 'น้อง' 'เท่ากัน' 'สวย' FP

- การเปรียบเทียบระดับกว่า

ภาษาไทย: 'คลองเล็กกว่าแม่น้ำ'

ภาษาคะฉิ่น: /hka shi/ /hka nu/ /hta/ /grau/ /kaji/ /ai/

'คลอง' 'แม่น้ำ' 'ขยาย' 'กว่า' 'เล็ก' FP

- การเปรียบเทียบระดับสูงสุด

ภาษาไทย: 'เสื้อดีที่สุด'

ภาษาคะฉิ่น: /sharaw/ /n hkru/ /dik htum/

'เสื้อ' 'ดู' 'ที่สุด'

ในส่วนของประโยคความเดียวชนิดอื่นๆ เช่น ประโยคคำสั่ง ประโยคปฏิเสธ ประโยคขอร้อง หรือชักชวนและประโยคคำถาม การเปรียบเทียบระบบโครงสร้างประโยคดังกล่าวสามารถแสดงความแตกต่างได้ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบระบบโครงสร้างในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

กฎโครงสร้างประโยค	ภาษาไทย	ภาษาคะฉิ่น
ประโยคคำสั่ง	±ประธาน +กริยา ± ส่วนขยาย + 'จื'	±ประธาน ±ส่วนขยาย + กริยา + /u le/ 'จื'
ประโยคปฏิเสธ	ประธาน + 'ไม่' + กริยา ± กรรม	ประธาน ± กรรม + /n/ 'ไม่' + กริยา
ประโยคขอร้องหรือชักชวน	กริยา± ส่วนขยาย + 'หน้อย'	กริยา± ส่วนขยาย + /ya u/ 'หน้อย'
ประโยคคำถาม (ใช่/ไม่ใช่)	ประธาน + กริยา ± กรรม+ 'หรือ'	ประธาน ± กรรม+ กริยา + /i/ 'หรือ'

จากตารางที่ 14 จะแสดงความแตกต่างของการเรียงคำในโครงสร้างประโยคชนิดต่างๆ ระหว่างภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ประโยคคำสั่ง

ภาษาไทย: 'นั่งก่อนสิ'

ภาษาคะฉิ่น: /naw/ /dung/ /u-le/

'ก่อน' 'นั่ง' 'ซิ'

- ประโยคปฏิเสธ:

ภาษาไทย: 'คนรวยไม่รู้จักความทุกข์ยาก'

ภาษาคะฉิ่น: /lusu/ /masha/ /yak/ /ai lam/ /hpe/ /n-chye/ /ai/

'รวย' 'คน' 'ทุกข์ยาก' 'เรื่อง' '(ขยาย)' 'ไม่รู้' FP

- ประโยคขอร้องหรือชักชวน:

ภาษาไทย: สอนให้หน่อย

ภาษาคะฉิ่น: /sharin/ /ya u/

สอน ให้หน่อย

- ประโยคคำถาม (ใช่/ไม่ใช่):

ภาษาไทย: เธอรู้จักเขาหรือ

ภาษาคะฉิ่น: /nang/ /shi/ /hpe/ /chye/ /ai/ /i/

'เธอ' 'เขา' (ขยาย) 'รู้' (ตัวกำกับ) QW

5. การเปรียบเทียบประโยคความรวมในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

การเปรียบเทียบประโยคความรวมในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นนั้นพบว่าในภาษาไทยจะพบประโยคความรวมที่มีคำเชื่อมปรากฏอยู่ในตำแหน่งต่างกัน 2 ตำแหน่ง คือมีคำเชื่อมอยู่หน้าประโยค และมีคำเชื่อมอยู่ระหว่างประโยคทั้งสอง ส่วนในภาษาคะฉิ่นพบประโยคความรวมที่มีคำเชื่อมปรากฏอยู่ในตำแหน่งต่างกัน 3 ตำแหน่งคือมีคำเชื่อมอยู่หน้าประโยค ท้ายประโยค และอยู่ระหว่างประโยคทั้งสอง โดยความแตกต่างของประโยคความรวมของโครงสร้างภาษาทั้งสองสามารถแสดงดังตารางที่

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบประโยคความรวมในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

การเปรียบเทียบประโยคความรวมในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น		
ชนิดของประโยคความรวม	ภาษาไทย	ภาษาคะฉิ่น
คำเชื่อมอยู่หน้าประโยค	คำเชื่อม + ประโยคความ เดียว + ประโยคความ เดียว	คำเชื่อม + ประธาน + กรรม + กริยา + ส่วน ขยายคำเชื่อม / ประธาน + กรรม + กริยา
คำเชื่อมอยู่ระหว่างประโยคทั้งสอง	ประโยคความเดียว + คำเชื่อม + ประโยคความ เดียว	ประธาน + (กรรม) + กริยา + คำเชื่อม (ประธาน) + (กรรม) + กริยา
คำเชื่อมอยู่ท้ายประโยค		ประธาน + (กรรม) + กริยา + คำเชื่อม / (ประธาน) + (กรรม) + กริยา + คำเชื่อม

6. การเปรียบเทียบประโยคความซ้อนในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

การเปรียบเทียบประโยคความซ้อนในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นนั้นพบทั้งความเหมือนและความแตกต่าง โดยลักษณะที่เหมือนกันคือทั้งในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่นมีอนุพากย์คุณศัพท์และอนุพากย์วิเศษณ์ ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในประโยคความซ้อน แต่สำหรับการเรียงคำพบว่าในภาษาไทยอนุพากย์เหล่านี้จะวางอยู่ในตำแหน่งข้างหลังของคำนามหลักที่มันขยายอยู่ ส่วนในภาษาคะฉิ่นจะวางไว้ในตำแหน่งข้างหน้าของคำหลัก ซึ่งสามารถแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบประโยคความซ้อนในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น

การเปรียบเทียบประโยคความซ้อนในภาษาไทยและภาษาคะฉิ่น		
ชนิดของประโยคความซ้อน	ภาษาไทย	ภาษาคะฉิ่น
อนุพากย์คุณศัพท์	คำนามหลัก + อนุพากย์ คุณศัพท์	อนุพากย์วิเศษณ์ + คำนาม หลัก
อนุพากย์วิเศษณ์	คำกริยา + อนุพากย์วิเศษณ์	อนุพากย์วิเศษณ์ + คำกริยา

4. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องหลักการใช้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนไทยเชื้อสายคะฉิ่น

ผลการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องหลักการใช้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนไทยเชื้อสายคะฉิ่น สามารถหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงได้ดังตารางที่ 4.15 แสดงประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องหลักการใช้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนไทยเชื้อสายคะฉิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นักเรียนคนที่	คะแนนการทำกิจกรรมและแบบทดสอบหลังเรียน	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
	คะแนนเต็ม 180 คะแนน	คะแนนเต็ม 50 คะแนน
1	148	40
2	159	44
3	134	38
4	147	41
5	162	46
6	143	38
7	155	41
8	144	40
9	138	36

ตารางที่ 4.15 แสดงประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องหลักการใช้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนไทยเชื้อสายคะฉิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนการทำกิจกรรมและแบบทดสอบหลังเรียน	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
	คะแนนเต็ม 180 คะแนน	คะแนนเต็ม 50 คะแนน
10	155	41
11	156	42
12	143	38
13	144	37
14	161	46
15	159	42
16	155	39

17	156	40
18	141	39
19	158	41
20	162	45
21	154	39
22	158	43
23	163	45
24	154	40
25	160	44
26	158	42
27	151	39
28	158	41
29	159	43
30	160	43

ตารางที่ 4.15 แสดงประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องหลักการใช้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนไทยเชื้อสายกะฉิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนการทำกิจกรรมและแบบทดสอบหลังเรียน	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
	คะแนนเต็ม 180 คะแนน	คะแนนเต็ม 50 คะแนน
31	132	38
32	157	43
33	154	41
34	153	40
35	135	39
36	154	40
37	157	43
38	143	41
39	142	38
40	156	40

41	157	41
42	137	39
43	162	44
44	149	38
45	160	44
46	158	41
47	159	42
48	142	38
49	141	39
50	139	39
51	154	44

ตารางที่ 4.15 แสดงประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องหลักการใช้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนไทยเชื้อสายกะฉิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนการทำกิจกรรมและแบบทดสอบหลังเรียน	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
	คะแนนเต็ม 180 คะแนน	คะแนนเต็ม 50 คะแนน
52	151	42
53	145	39
54	135	39
55	161	44
56	154	43
57	142	40
58	147	40
59	157	42
60	154	41
61	151	39
62	157	43
63	152	39
64	149	38

65	151	40
66	149	39
67	153	40
68	135	38
69	147	39
70	152	39
71	165	46
72	152	40

ตารางที่ 4.15 แสดงประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องหลักการใช้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนไทยเชื้อสายกะฉิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนการทำกิจกรรมและแบบทดสอบหลังเรียน	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
	คะแนนเต็ม 180 คะแนน	คะแนนเต็ม 50 คะแนน
73	146	38
74	150	41
75	147	41
76	152	39
77	158	40
78	147	39
79	138	39
80	149	43
81	137	38
82	143	41
83	150	42
84	138	39
85	132	38
86	132	39
87	155	42
88	152	41

89	153	40
90	154	41
91	153	40
รวม	13673	3696
ค่าเฉลี่ย	150.25	40.62

ตารางที่ 4.15 แสดงประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องหลักการใช้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนไทยเชื้อสายกะฉิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนการทํากิจกรรมและแบบทดสอบหลังเรียน	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
	คะแนนเต็ม 180 คะแนน	คะแนนเต็ม 50 คะแนน
E_1/E_2	83.47	81.23

จากตารางที่ 4.15 พบว่าการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อใช้แก้ไข ปัญหาหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนไทยชาวกะฉิ่นระหว่างเรียนของนักเรียน ผลการทดลองสรุป ได้ว่าเมื่อรวมคะแนนการทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนดังกล่าวระหว่างเรียนจำนวน 4 บทเรียน ตามโครงสร้างวลี โครงสร้างประโยคความเดียว โครงสร้างประโยคความรวม และโครงสร้างประโยค ความซ้อน โดยบทเรียนเรื่องโครงสร้างวลีและโครงสร้างประโยคแบ่งออกเป็นบทเรียนย่อยจำนวน 3 บทเรียน โดยแต่ละบทเรียนมีคะแนนทดสอบจำนวน 60 คะแนน และบทเรียนโครงสร้างประโยคความ เดียวและโครงสร้างประโยคความรวม มีคะแนนทดสอบอย่างละ 30 คะแนน รวมทั้งสิ้นคะแนน ทดสอบระหว่างเรียนเท่ากับ 180 คะแนนเมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนเฉลี่ย เพื่อนำไป เปรียบเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่ตั้งไว้ พบค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียนหรือค่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ได้เท่ากับ 83.47 ส่วนการรวมคะแนนการทำแบบทดสอบ วัตถุประสงค์ทางด้านหลักการใช้ภาษาไทย จำนวน 50 คะแนนเมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยและร้อยละของ ค่าเฉลี่ย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวหลังที่ตั้งไว้ พบค่าประสิทธิภาพหลังเรียน หรือค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ได้เท่ากับ 81.23 จึงถือได้ว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยแก้ไข ปัญหาหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนไทยชาวกะฉิ่น มีประสิทธิภาพสื่อเท่ากับ 83/81

6. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางด้านหลักการใช้ภาษาไทยก่อนและหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

ผลการศึกษาคะแนนความสามารถทางด้านหลักการใช้ภาษาไทยจำนวน 91 คนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แสดงได้ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

คนที่	หลักการใช้ภาษาไทย (50 คะแนน)						
	ก่อนเรียน	ร้อยละ	หลังเรียน	ร้อยละ	ผลต่าง	ความก้าวหน้า	ร้อยละ
1	21	42	40	80	19	+19	38
2	29	58	44	88	15	+15	30
3	21	42	38	76	17	+17	34
4	23	46	41	82	18	+18	36
5	34	68	46	92	12	+12	24
6	20	40	38	76	18	+18	36
7	24	48	41	82	17	+17	34
8	21	42	40	80	19	+19	38
9	18	36	36	72	18	+18	36
10	27	54	41	82	14	+14	28
11	26	52	42	84	16	+16	32
12	23	46	38	76	15	+15	30
13	22	44	37	74	15	+15	30
14	31	62	46	92	15	+15	30
15	24	48	42	84	18	+18	36
16	21	42	39	78	18	+18	36
17	26	52	40	80	14	+14	28

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง โดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น (ต่อ)

คนที่	การอ่านออกเสียง (50 คะแนน)						
	ก่อนเรียน	ร้อยละ	หลังเรียน	ร้อยละ	ผลต่าง	ความก้าวหน้า	ร้อยละ
18	20	40	39	78	19	+19	38

19	23	46	41	82	18	+18	36
20	29	58	45	90	16	+16	32
21	22	44	39	78	17	+17	34
22	23	46	43	86	20	+20	40
23	28	56	45	90	17	+17	34
24	21	42	40	80	19	+19	38
25	32	64	44	88	12	+12	24
26	21	42	42	84	21	+21	42
27	21	42	39	78	18	+18	36
28	24	48	41	82	17	+17	34
29	24	48	43	86	19	+19	38
30	28	56	43	86	15	+15	30
31	19	38	38	76	19	+19	38
32	23	46	43	86	20	+20	40
33	22	44	41	82	19	+19	38
34	21	42	40	80	19	+19	38
35	22	44	39	78	17	+17	34
36	21	42	40	80	19	+19	38
37	24	48	43	86	19	+19	38
38	20	40	41	82	21	+21	42
39	19	38	38	76	19	+19	38

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนไทยเชื้อสายกะฉิ่น โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น (ต่อ)

คนที่	การอ่านออกเสียง (50 คะแนน)						
	ก่อนเรียน	ร้อยละ	หลังเรียน	ร้อยละ	ผลต่าง	ความก้าวหน้า	ร้อยละ
40	22	44	40	80	18	+18	36
41	24	48	41	82	17	+17	34
42	21	42	39	78	18	+18	36
43	31	62	44	88	13	+13	26
44	22	44	38	76	16	+16	32

45	33	66	44	88	11	+11	22
46	24	48	41	82	17	+17	34
47	23	46	42	84	19	+19	38
48	20	40	38	76	18	+18	36
49	19	38	39	78	20	+20	40
50	19	38	39	78	20	+20	40
51	23	46	44	88	21	+21	42
52	22	44	42	84	20	+20	40
53	20	40	39	78	19	+19	38
54	19	38	39	78	20	+20	40
55	35	70	44	88	9	+9	18
56	23	46	43	86	20	+20	40
57	20	40	40	80	20	+20	40
58	22	44	40	80	18	+18	36
59	25	50	42	84	17	+17	34
60	23	46	41	82	18	+18	36
61	23	46	39	78	16	+16	32

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนไทยเชื้อสายคะฉิ่น โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น (ต่อ)

คนที่	การอ่านออกเสียง (50 คะแนน)						
	ก่อนเรียน	ร้อยละ	หลังเรียน	ร้อยละ	ผลต่าง	ความก้าวหน้า	ร้อยละ
62	26	52	43	86	17	+17	34
63	23	46	39	78	16	+16	32
64	20	40	38	76	18	+18	36
65	21	42	40	80	19	+19	38
66	19	38	39	78	20	+20	40
67	22	44	40	80	18	+18	36
68	18	36	38	76	20	+20	40
69	21	42	39	78	18	+18	36
70	22	44	39	78	17	+17	34

71	37	74	46	92	9	+9	18
72	22	44	40	80	18	+18	36
73	21	42	38	76	17	+17	34
74	23	46	41	82	18	+18	36
75	19	38	41	82	22	+22	44
76	21	42	39	78	18	+18	36
77	24	48	40	80	16	+16	32
78	20	40	39	78	19	+19	38
79	20	40	39	78	19	+19	38
80	23	46	43	86	20	+20	40
81	20	40	38	76	18	+18	36
82	21	42	41	82	20	+20	40
83	25	50	42	84	17	+17	34

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนไทยเชื้อสายกะฉิ่น โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น (ต่อ)

คนที่	การอ่านออกเสียง (50 คะแนน)						
	ก่อนเรียน	ร้อยละ	หลังเรียน	ร้อยละ	ผลต่าง	ความก้าวหน้า	ร้อยละ
84	19	38	39	78	20	+20	40
85	19	38	38	76	19	+19	38
86	20	40	39	78	19	+19	38
87	28	56	42	84	14	+14	28
88	24	48	41	82	17	+17	34
89	26	52	40	80	14	+14	28
90	25	50	41	82	16	+16	32
91	25	50	40	80	15	+15	30

จากตารางที่ 4.16 พบว่านักเรียนไทยเชื้อสายกะฉิ่น จำนวน 91 คนมีคะแนนรวมก่อนเรียนทางด้านหลักการใช้ภาษาไทยเท่ากับ 2105 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 46.26 เมื่อทำการทดสอบหลังเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น พบว่า คะแนนรวมหลังเรียนทางด้านหลักการใช้ภาษาไทยเท่ากับ 3696 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.23 โดยคะแนนหลังเรียนของกลุ่มเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1591 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 34.97 แสดงว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านหลักการใช้ภาษาไทยหลัง

การเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านหลักการใช้ภาษาไทยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบด้านหลักการใช้ภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนไทยเชื้อสายกะฉิ่น (N = 91)

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	91	23.13	3.88	-67.06	.000
หลังเรียน	91	40.62	2.19		

จากตารางที่ 4.17 พบว่าการทดสอบด้านหลักการใช้ภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนไทยเชื้อสายกะฉิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.13 และ 40.62 ตามลำดับเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01